

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP OG HUMANIORA

MASTEROPPGAVE

Studieprogram: Idrettsvitenskap

Vårsemesteret, 2024

Forfatter: Linea Tunland

Veileder: Førsteamanuensis Sebastian S. Sandgren

Tittel på masteroppgaven: Erfaringer og opplevelser rundt forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep blant ledere, styremedlemmer og ansatte i idretten i Norge

Engelsk tittel: Experiences regarding prevention and managing sexual harassment and abuse among leaders, board members and other employees in sports organizations in Norway

Emneord: Forebygging, håndtering, seksuell trakassering og overgrep, idrett, utfordringer

Antall ord: 20849

Antall vedlegg/annet: 4

Stavanger, 31.mai.2024

dato/år

Forord

Det er med stor glede og takknemlighet at jeg presenter min masteroppgave, som markerer slutten på mitt kapittel som student ved Universitet i Stavanger. Disse to årene har vært fylt med verdifulle erfaringer og fine minner. Det har også vært to travle år, hvor jeg har kombinert masterstudiet med PPU. Spesielt det siste semesteret har vært utfordrende, med skriving av master, praksis og jobb. Til tross for dette har jeg kommet meg gjennom, og jeg er stolt over kunne presentere en ferdig masteroppgave. Dette hadde absolutt ikke gått uten støtte fra menneskene rundt meg, og jeg ønsker derfor å takke dem:

Jeg vil først og fremst rette en stor takk til alle informantene som deltok i studien. Takk for deres verdifulle bidrag som har bidratt til å berike forskning innenfor dette feltet. Uten deres villighet til å dele deres opplevelser og erfaringer ville ikke denne oppgaven vært mulig. Videre vil jeg takke min veileder, Sebastian S. Sandgren. Tusen takk for gode og detaljerte tilbakemeldinger gjennom hele prosessen. Jeg vil også takke for raske svar når jeg har hatt spørsmål underveis.

Jeg vil takke mine to medstudenter som jeg har tilbrakt utallige timer sammen med på biblioteket ved UiS. Takk for at dere har bidratt til en positiv stemning gjennom denne til tider krevende perioden. Til slutt vil jeg takke min forlovede og familie for god støtte på hjemmebane. Takk for heiarop og forståelse under denne perioden.

Takk for meg!

Sandnes, 31.05.2024

Sammendrag

Bakgrunn: Forskning viser at det er lite fokus på implementering av retningslinjer og prosedyrer for forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten. Tidligere forskning har anbefalt å undersøke praktiske utfordringer som kan oppstå i arbeidet med implementering av retningslinjer og prosedyrer. Hensikten med studien har vært å undersøke hvilke forebyggende retningslinjer og handlingsplaner for håndtering av saker det finnes hos idrettslag og særforbund i Norge. Samtidig å belyse praktiske utfordringer som ledere, styremedlemmer og andre ansatte i idrettslagene og særforbundene opplever i forbindelse med forebygging og håndtering.

Metode: Studien har benyttet et kvalitativt forskningsdesign, hvor det er gjennomført intervju med fem informanter fra idrettslag i Rogaland (N=5) og tre informanter fra særforbund i Norge (N=3). For å analysere dataen har det blitt gjennomført tematisk analyse presentert av Braun et al. (2017).

Resultater: Studiens hovedfunn viser at særforbundene og idrettslagene forholder seg til retningslinjer vedtatt av Norges idrettsforbund eller egne utformet retningslinjer. Alle særforbundene og flere av idrettslagene har implementert varslingsplattformen «MittVarsel», og resultatene viser at rutinene for håndtering involverer samtale med den som varslet og den varslet omhandler. I tillegg peker resultatene på utfordringer med å finne en balanse og mangel på ressurser.

Konklusjon: Det er større fokus på implementering av forebyggende retningslinjer hos særforbundene enn idrettslagene, men begge idrettsorganisasjonene gjør en bedre jobb når det kommer til håndtering. Utfordringene knyttet til forebygging og håndtering indikerer at idrettslag og særforbund har behov for ytterligere oppfølging fra Norges idrettsforbund eller andre instanser i arbeidet med forebygging og håndtering.

Nøkkelord: Forebygging, håndtering, seksuell trakassering og overgrep, idrett, utfordringer

Abstract

Background: Research shows that there is lack of focus on guidelines and procedures for preventing and managing sexual harassment and abuse in sports. Previous research has recommended that we need more knowledge about challenges that may arise in the implementation of such guidelines and procedures. The purpose was to investigate the implementation of preventative guidelines and procedures in sports organizations in Norway. The study also examined practical problems experienced by leaders, board members, and other staff in sports clubs and federations when it comes to prevention and managing.

Methods: A qualitative research design was used, involving interviews with five participants from sports clubs in Rogaland (N=5), and three participants from sports federations in Norway (N=3). The interviews were guided by an interview protocol, and it was used a thematic analysis (Braun et al., 2017).

Results: The main findings indicate that the sports federations and local sports clubs adheres to the Norwegian sports federation's guidelines or developed their own. The sports federations and some of the local sports clubs uses "MittVarsel", and the procedures involves having conversations with the person who reported the issue, and the person who is being reported. The results indicate that both sports federations and sports clubs face challenges with finding a balance and lack of resources.

Conclusion: Preventative guidelines are more implemented in the sports federations than the local sports clubs, but sports federations and the local sports clubs are more effective in managing cases. The challenges with prevention and managing indicates that both sports federations and local sports clubs require further support from the Norwegian sport federation or others that can assist in prevention and managing cases.

Key words: Prevention, managing, sexual harassment and abuse, sport, challenges

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	3
Abstract	4
1.0 Introduksjon	10
1.1 Lovverket.....	11
1.2 Hensikt med oppgaven.....	12
1.3 Problemstilling.....	13
1.3.1 Begrensning og avgrensning.....	13
2.0 Teori	14
2.1 Seksuell trakassering og overgrep.....	14
2.2 Forekomst av seksuell trakassering og overgrep i idretten.....	15
2.2.1 Seksuell trakassering og overgrep i internasjonal idrett	15
2.2.2 Seksuell trakassering og overgrep i norsk idrett	16
2.3 Modell for å forebygge og beskytte idrettsutøvere	17
2.4 Politiattest.....	18
2.5 NIFs retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep.....	19
2.5.1 IOCs arbeid med beskyttelse av idrettsutøvere.....	21
2.6 MittVarsel	21
2.7 Tidligere forskning om forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten	22
2.7.1 Retningslinjer og prosedyrer.....	22
2.7.2 Problematisering av retningslinjer	23
2.7.3 Faktorer som hindrer implementering av forebyggende arbeid.....	24
3.0 Metode	26
3.1 Forskningsdesign og tilnærming	26
3.2 Utvalg.....	27
3.2.1 Inklusjonskriterier	27
3.2.2 Beskrivelse av utvalget	27
3.2.1 Rekruttering av deltakere.....	28
3.3 Forskningsetiske retningslinjer.....	29
3.4 Prosedyre og gjennomføring	30

3.4.1 Intervjuguide	30
3.4.2 Gjennomføring av datainnsamling og transkribering	31
3.6 Analyse.....	31
3.7 Studiens gyldighet og pålitelighet.....	36
3.7.1 Gyldighet.....	36
3.7.2 Pålitelighet	37
3.8 Forforståelse.....	37
4.0 Resultater	39
4.1 Hovedtema 1: forebygging.....	40
4.1.1 Undertema 1.1: ekstern forebygging.....	40
4.1.2 Undertema 1.2: intern forebygging	41
4.1.3 Undertema 1.3: balanse.....	44
4.2 Hovedtema 2: håndtering	46
4.2.1 Undertema 2.1: rutiner	46
4.2.2 Undertema 2.2: ekstern hjelp	48
4.2.3 Undertema 2.3: mangel på ressurser.....	50
5.0 Diskusjon.....	52
5.1 Forebygging.....	53
5.1.1 Ekstern forebygging	53
5.1.2 Intern forebygging.....	54
5.1.3 Balanse	58
5.2 Håndtering.....	59
5.2.1 Rutiner.....	59
5.2.2 Ekstern hjelp	60
5.2.3 Mangel på ressurser	62
5.3 Metodisk diskusjon.....	63
5.3.1 Styrker med studien	63
5.3.2 Svakheter med studien	64
5.4 Praktiske implikasjoner	64
5.5 Anbefalinger for videre forskning.....	65
6.0 Oppsummering og konklusjon.....	66
7.0 Referanseliste	67
Vedlegg	73

<i>Vedlegg 1: Godkjenning fra SIKT</i>	<i>73</i>
<i>Vedlegg 2: Samtykkeskriv</i>	<i>74</i>
<i>Vedlegg 3: Risikoanalyse.....</i>	<i>77</i>
<i>Vedlegg 4: Intervjuguide</i>	<i>79</i>

Liste over figurer og tabeller

Figur 1 Modell for forebygging og beskyttelse av idrettsutøvere.....	s.17
Figur 2 Retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep.....	s.20
Figur 3 Oversikt over utarbeidelse av temaer og undertemaer.....	s.35
Figur 4 Fullstendig oversikt over hovedtemaene og undertemaene.....	s.39
Tabell 1 Forkortelser og operasjonelle definisjoner.....	s.9
Tabell 2 Beskrivelse av utvalget.....	s.28

Tabell 1*Forkortelser og operasjonelle definisjoner*

Begrep/forkortelse	Definisjon
Seksuell trakassering	All uønsket og uvelkommen atferd av seksuell karakter, som kan være verbal, ikke-verbal eller fysisk (Mountjoy et al. 2016, s.1021)
Seksuelle overgrep	All atferd av seksuell karakter, mot noen som ikke gir eller ikke er i stand til å gi samtykke, og som medfører subjektiv smerte, ubehag, frykt eller annen opplevelse av å bli krenket (Fasting & Sand, 2014, s.255; Mountjoy et al., 2016, s.1021).
Forebygging	Handlinger for å stoppe noen fra å gjøre noe, eller å stoppe noe fra å skje (Cambridge Dictionary, u.å.b)
Håndtering	Å iverksette tiltak for å oppnå noe, eller for å løse et problem (Cambridge Dictionary, u.å.a)
NIF	Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité
SA	Sexual abuse

1.0 Introduksjon

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er det øverste organet i norsk idrett, og er Norges største frivillige organisasjon (Meld. St. 26[2011-2012]). I NIF finner man 55 særforbund, 11 idrettskretser, 328 idrettsråd, 9 454 idrettslag, og man finner rett i underkant av 1.900.000 medlemmer (Norges idrettsforbund, u.å.a). På NIF sine sider beskrives særforbund som «Særforbundene organiserer og leder de ulike idrettsgrenene, og har ansvaret for konkurransevirkosomheten og utviklingen av særidretten både nasjonalt og internasjonalt» (Norges idrettsforbund, u.å.f). Idrettslag beskrives som det som «utgjør det lokale grunnplanet i idrettsorganisasjonen» (Norges idrettsforbund, u.å.f). De idrettslagene som kun driver med én idrett kalles for særidrettslag, og de idrettslagene som har flere idretter kalles for fleridrettslag (Norges idrettsforbund, u.å.f). Utbredelsen av idrettslag er stor i både tettsteder og større byer i Norge (Meld. St. 2[2011-2012]), og idrettslagene består av alt fra yngre til eldre mosjonister, breddeutøvere til toppidrettsutøvere og mennesker med funksjonsnedsettelse til funksjonsfriske.

Tall fra NIF viser at så mange som 93% av barn og unge har tatt del i organisert idrett i løpet av livet (Norges idrettsforbund, 2019), og idretten er en viktig del av livet til en stor andel av det norske folket (Meld. St. 26[2011-2012]). Deltakelse i idrett bidrar til at man opplever glede, mestring og overskudd (Meld. St. 26[2011-2012]). Samtidig er også idretten en arena hvor barn og unge kan oppleve fellesskap og samhold (Strandbu et al., 2023, s.2). På NIF sine hjemmesider står det at idretten skal drives i henhold til grunnverdiene: fellesskap, mestring og ærlighet, hvor verdien fellesskap handler om at det skal være trygt å være en del av norske idrettslag (Norges idrettsforbund, u.å.a).

Idretten har i lang tid vært en arena som har blitt sett på som en viktig kilde til positiv helse og velvære (Mountjoy et al., 2016, s.1019). Selv om det er mye positivt med idretten, har den likevel sine mørke sider. Bak glansbildet er det slett ikke bare idyll. Idretten reflekterer samfunnet som helhet, og det betyr dessverre at heller ikke denne sosiale arenaen kommer unna problemer relatert til seksuell trakassering og overgrep (Fasting, 2011, s.317). Seksuell trakassering og overgrep skjer i alle idretter på alle nivå (Mountjoy et al., 2016, s.1021). Det er i den senere tiden kommet flere reportasjer i media som viser at seksuell trakassering og overgrep fremkommer i idretten. Høsten 2020 gikk VG gjennom dommer om seksuelle overgrep i idretten fra de siste 15 årene. Det ble totalt dokumentert 211 ofre, hvor det var

omtrent like mange jenter som gutter (Folkvord et al., 2020). I 2020 ble det også publisert en reportasje fra NRK om at NIF har opplevd en dobling i antall varsler om seksuell trakassering og overgrep i årene fra 2018 til 2020 (Ludvigsen, 2020). I reportasjen kommer det frem at i perioden 2017-2018 mottok NIF mellom 1 til 5 varsler i måneden, mens de etter 2018 har mottatt 2 til 10 varsler i måneden (Ludvigsen, 2020).

I 2020 ble en fotballtrener i Lyngdal tiltalt for både fysiske overgrep og nettovergrep mot flere spillere (Arntzen et al., 2021). I forbindelse med denne saken ble det også kjent at treneren det gjaldt ikke fikk forbud mot å oppholde seg på idrettsanlegget (Arntzen, 2021). Treneren slapp ut av varetekt i januar 2021, og fikk da oppholdsforbud som gjaldt frem til juli 2021. Noe som vil si at treneren fikk oppholde seg fritt på idrettsanlegget etter juli 2021 (Arntzen, 2021). I 2022 ble en trener fra Stavanger dømt til 1 år og 6 måneders fengsel for overgrep mot en av spillerne på laget han trente (Munkvik, 2022). Senest i mars 2023 ble en idrettsleder i Bergen dømt til 6 måneders fengsel for seksuell omgang med en 15 år gammel gutt (Wiik, 2023).

1.1 Lovverket

I Norge finnes det tre ulike lover som alle forbyr seksuell trakassering og overgrep. Dette er Ligestillingsloven, Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og Arbeidsmiljøloven (Fasting & Sand, 2014, s.254). Ligestillingsloven definerer seksuell trakassering som «uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer» (Ligestillingsloven, 2013: §8a). I ligestillingsloven kommer det også frem at ledere spesielt har et ansvar for å forebygge seksuell trakassering (Fasting & Sand, 2014, s.254). Dermed sitter både NIF, særforbund og idrettslag på et ansvar for å avverge at seksuell trakassering skjer i norsk idrett (Fasting & Sand, 2014, s.254).

I tillegg til de lovene som gjelder for samfunnet generelt, har også idretten sine egne lover.

NIFs lov er en lov som gjelder for alle ledd og aktivitet som er organisert under NIF (Norges idrettsforbund, u.å.d). I NIFs lov § 11-4, står det at personer som «utøver rettstridig vold, begår seksuelle overgrep eller seksuell trakassering, eller opptre uredelig eller uhøvisk» kan straffes (Norges Idrettsforbund, u.å.d). I juni 2023 gjennomførte idrettstinget endringer i NIFs lov (Norges idrettsforbund, 2023). Endringene gikk ut på at de endret beviskravet i straffesaker (Norges idrettsforbund, 2023). Tidligere har idretten operert med samme beviskrav som strafferetten, noe som har ført til at flere saker har blitt henlagt (Norges idrettsforbund, 2023).

Tidligere president i Norges studentidrettsforbund Adrian Stinessen Haugen, forklarer i en pressemelding at endringene skal sikre at upassende handlinger ikke blir ignorert (Norges idrettsforbund, 2023).

1.2 Hensikt med oppgaven

Forskning viser at seksuell trakassering begrenses når en organisasjon gjør en aktiv innsats for å håndtere problemet, og det påpekes at det er viktig at idrettsorganisasjoner gjør en bedre jobb på dette området (Fasting et al., 2007, s. 419; Solstad et al., s.1091). Mountjoy et al. (2016) påpeker i tillegg at en vellykket forebygging av seksuell trakassering og overgrep i idretten avhenger av ledelsen til idrettsorganisasjonene. I 2000 vedtok idrettsstyret «retningslinjer mot seksuell trakassering» og i 2007 vedtok også den Internasjonale Olympiske komité (IOC) retningslinjer om forebygging av seksuell trakassering og overgrep (Fasting et al., 2008, s.106-107). I 2008 ble det gjort en omfattende undersøkelse om forebygging av hets og trakassering i idretten i Norge. Resultatene viser at tilnærmet alle særforbundene hadde hørt om retningslinjene til NIF, men at de hadde lite kunnskap om innholdet (Fasting et al., 2008, s.107). Det var bare ett av særforbundene som hadde videreført informasjonen i retningslinjene til organisasjonens nettider, og retningslinjene som IOC vedtok var verken kjent for særforbundene eller idrettslagene (Fasting et al., 2008, s.107). Det var heller ingen av idrettslagene som hadde klare retningslinjer eller rutiner for håndtering av seksuell trakassering (Fasting et al., 2008, s.108).

I senere tid er det blitt publisert en studie av Solstad et al. (2022) som viser til lignende resultater. Solstad et al. (2022) peker på at det er for lite oppmerksomhet på implementering av retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep i idrettslag og særforbund i Norge. I tillegg peker tidligere forskning på at det er ønskelig med ytterligere forskning på praktiske problemer og utfordringer knyttet til implementeringen av forebyggende retningslinjer og prosedyrer hos idrettsorganisasjoner (Malkin et al.2000 s.158-159; Solstad, et al. 2022, s. 1092). Det er også manglende kunnskap om idrettslag og særforbund er bevisste rundt bruken av forebyggende retningslinjer. Hensikten med denne studien er derfor å undersøke hvilke forebyggende retningslinjer og prosedyrer for håndtering av seksuell trakassering og overgrep som finnes hos idrettslag og særforbund i Norge. I tillegg er hensikten med studien å undersøke hvordan personer i ledelsen, styret eller andre ansatte i idretten opplever det å arbeide med forebygging

og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Studien ønsker å belyse praktiske problemer som oppleves i arbeidet med forebygging og håndtering.

1.3 Problemstilling

På bakgrunn av hensikten med oppgaven er følgende problemstilling utarbeidet:

Hvilke retningslinjer og rutiner for forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep finnes det hos idrettslag i Rogaland og særforbund i Norge, og hvilke erfaringer og opplevelser har ledere, styremedlemmer og ansatte i idrettslagene og særforbundene med å arbeide med forebygging og håndtering?

1.3.1 Begrensning og avgrensning

Studiens formål har et bredt omfang, og problemstillingen har derfor blitt avgrenset til å undersøke hvilke retningslinjer og rutiner for forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep det finnes hos idrettslag i Rogaland, i tillegg til særforbund i Norge. Problemstillingen er også avgrenset til å undersøke opplevelser og erfaringer hos ledere, styremedlemmer eller andre ansatte, selv om det også hadde vært interessant med erfaringer fra trenere og/eller utøvere. På grunn av de satte tidsrammene for studien, har også utvalget blitt begrenset. Studien inkluderer intervju med åtte deltakere.

2.0 Teori

Dette kapitlet inneholder en presentasjon av relevant teori for problemstillingen. I første del vil begrepene seksuell trakassering og overgrep defineres, og det blir sett på forekomsten av seksuell trakassering og overgrep i internasjonal og nasjonal idrett. Videre belyses teori om forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten, hvor det blir redegjort for NIFs retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep, varslingsystemet «MittVarsel» og regler rundt bruken av politiattest. Siste del av kapitlet tar for seg hva nasjonal og internasjonal forskning sier om forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten.

2.1 Seksuell trakassering og overgrep

Seksuell trakassering og overgrep regnes som brudd på menneskerettighetene (Norges idrettsforbund, 2010), og både seksuell trakassering og overgrep regnes som misbruk av makt (Brackenridge et al., 2008, s.386). Eksempler på maktforhold i idretten er forholdet mellom trener og utøver, eller forholdet mellom andre personer i støtteapparat og utøver (Norges idrettsforbund, 2010). Seksuell trakassering kan være vanskelig å definere da det er personen som opplever handlingen som bestemmer om den er ønsket eller uønsket (Fasting & Sand, s.254). Det som oppleves som greit for en person, kan oppleves som ikke greit for en annen. Denne problematikken er også fremtredende i idretten, da kroppskontakt og kroppsberøring i forbindelse med innlæring av nye teknikker og bevegelser er en stor del av flere idretter (Norges idrettsforbund, 2010)

Mountjoy et al. (2016, s.1021) definerer seksuell trakassering som «all uønsket og uvelkommen oppførsel av seksuell karakter, enten verbal, ikke-verbal eller fysisk». Verbal seksuell trakassering kan for eksempel være uønskede spørsmål om kropp, eller spøk med seksuell undertone (Fasting, 2011, s.319). Verbal seksuell trakassering kan også forekomme som ufrivillige telefonsamtaler eller sms-er med seksuelt innhold (Fasting, 2011, s.319). Eksempler på ikke-verbal seksuell trakassering kan være uønsket blikk, blotting eller eksponering av bilder og gjenstander med seksuell hentydning (Fasting, 2011, s.320). Fysisk seksuell trakassering kan være uønsket berøring av kropp, eller forsøk på å kysse (Fasting, 2011, s.320).

Seksuelt overgrep er et komplekst fenomen som skjer i ulike sosiale sammenhenger, og som kan utøves på ulike måter (Brackenridge et al., 2008, s.386). Seksuelt overgrep blir definert som all atferd av seksuell karakter, som utføres mot en person som ikke gir eller ikke er i stand til å gi samtykke (Mountjoy et al., 2016, s.1021). I tillegg defineres seksuelt overgrep som uønskede seksuelle handlinger som medfører subjektiv smerte, ubehag, frykt eller andre følelser av krenkelser hos den som blir utsatt for det (Fasting & Sand, 2014, s.255). Eksempler på seksuelt overgrep er voldtekt, forsøk på voldtekt eller at man blir tvunget til å utføre seksuelle handlinger mot ens vilje (Fasting, 2011, s.320). Seksuelle overgrep kan ses ut ifra ulike alvorlighetsgrader (Norges idrettsforbund, 2010). Mindre alvorlige former for overgrep er for eksempel visning av pornografisk materiale eller blotting (Norges idrettsforbund, 2010). Overgrep som involverer fysiske berøringer representerer en mer alvorlig grad, mens de mest alvorlige formene for seksuelt overgrep er når det forekommer former for penetrasjon i kroppens naturlige åpninger (Norges idrettsforbund, 2010). Den grovste formen for overgrep vil si voldtekt, og det regnes som voldtekt enten det er brukt kroppsdeler eller gjenstander (Norges idrettsforbund, 2010).

2.2 Forekomst av seksuell trakassering og overgrep i idretten

Internasjonal og nasjonal forskning kan vise til at seksuell trakassering og overgrep er noe som forekommer i alle idretter og alle nivå (Norges idrettsforbund, 2010). Undersøkelser viser at utøvere utsettes for trakassering fra både trenere og personer i støtteapparatet, men også fra andre utøvere (Norges idrettsforbund, 2010). Seksuell trakassering og overgrep rammer både kvinner og menn, og begge kjønn kan være ansvarlige for å utøve slike handlinger (Norges idrettsforbund, 2010).

2.2.1 Seksuell trakassering og overgrep i internasjonal idrett

Forekomststudier som er gjennomført internasjonalt viser til store variasjoner. Forekomsten av seksuell trakassering varierer fra 19 til 92%, og ved seksuelle overgrep varierer tallene fra 2% til 49% (Mountjoy et al., 2016, s.1021). Mountjoy et al. (2016) forklarer at de store sprikene i tallene skyldes at det er blitt brukt ulike målinger og studiedesign. I Nederland opprettet den nederlandske olympiske komité (NOC) og det nederlandske idrettsforbundet (NSF) i 1996 en telefontjeneste som fungerer som en hjelpelinje for de som opplever seksuell trakassering og/eller overgrep (Vertommen et al., 2013, s.822). NOC og NSF kunne vise til at det i perioden

2001 til 2010 ble rapportert 323 hendelser inn til hjelpelinjen (Vertommen et al., 2013, s.826). Det ble nylig gjennomført en omfattende studie i Europa, hvor det ble undersøkt utbredelsen av seksuelle overgrep mot barn i og utenfor idretten i seks europeiske land. Landene som er inkludert i studien er: Østerrike, Belgia, Tyskland, Romania, Spania og Storbritannia. Studien inkluderer 1472 deltakere (N=1472). Resultatene fra studien viser at 38% av de mannlige deltakerne og 32% av de kvinnelige deltakerne har opplevd seksuell trakassering i idretten før de fylte 18 år, og at 26% av mennene og 14% av kvinnene har opplevd seksuelle overgrep i forbindelse med idretten (Hartill et al., 2021, s.13)

2.2.2 Seksuell trakassering og overgrep i norsk idrett

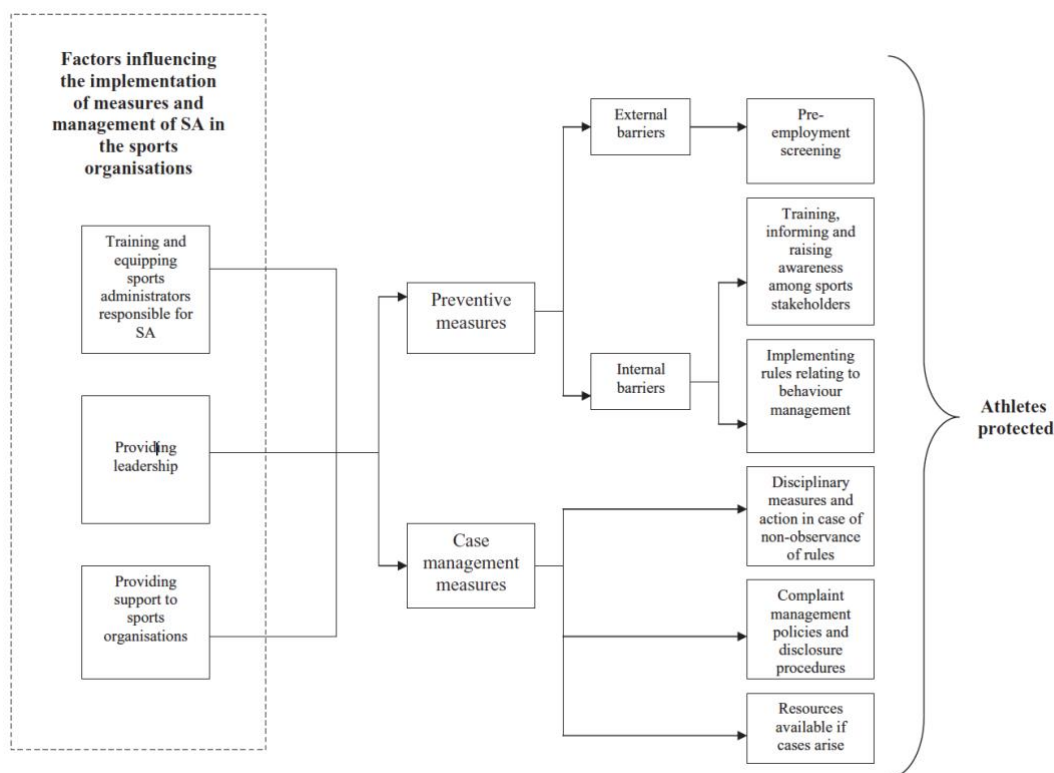
I Norge ble det på tidlig 2000-tallet gjennomført en studie av Fasting og Sundgodt-Borgen, hvor hensikten var å undersøke hvorvidt seksuell trakassering var et problem i norsk idrett (Fasting & Sundgodt-Borgen, 2000). Dette var første gang det ble rettet oppmerksomhet mot seksuell trakassering og overgrep i norsk idrett (Fasting & Sand, 2014, s.258). Studien var en del av Olympiatoppens kvinneprosjekt, og involverte 660 eliteutøvere i alderen 15-39 år (Fasting & Sundgodt-Borgen, 2000, s.7). Studien avdekket at 28% har opplevd seksuell trakassering fra personer i idrettsmiljøet, og 15% har opplevd seksuell trakassering fra personer i støtteapparatet (Fasting & Sundgodt-Borgen, 2000, s.29). En annen studie med norske kvinnelige idrettsutøvere viser at 24% har opplevd seksuell trakassering i idrettslig sammenheng (Fasting et al., 2010 s.82). Av disse rapportere 11% at de har opplevd uønsket fysisk kontakt og 11% rapporterte om uønskede blikk (Fasting et al., 2010, s.83). I perioden 2015-2016 er det også rapportert om 18 særforbund som har håndtert saker om seksuell trakassering (fasting & Sand, 2017, s.29). Sølvsberg et al. (2022) gjennomførte en studie hvor de inkluderte både jenter (N=468) og gutter (447), og hvor 13.8 % rapporterte gjennom et spørreskjema at de har opplevd seksuell trakassering og/eller overgrep i idretten (Sølvsberg et al., 2022, s.1873). Det var 13.9 % eliteutøvere og 21.1% breddeutøverne som rapporterte om opplevd seksuell trakassering eller overgrep, og i begge gruppene var prosentandelen hos jentene høyere enn hos guttene (Sølvsberg et al., 2022, s.1873).

2.3 Modell for å forebygge og beskytte idrettsutøvere

Parent og Demres (2011) har utviklet en modell for å forebygge og beskytte barn og unge i idretten mot seksuelle overgrep. Modellens hensikt er å gi veiledning til idrettsorganisasjoner og andre instanser som politi og barnevern i deres arbeid med å beskytte barn og ungdommer som er involvert i idretten (Parent & Demers, 2011, s.131). Samarbeidet mellom disse instansene er avgjørende for å beskytte barn og unge mot seksuelle overgrep i idretten (Parent & Demers, 2011, s.131).

Figur 1

Modell for forebygging og beskyttelse av idrettsutøvere, utviklet av Parent og Demers (2011)

Modellen tar for seg faktorer som påvirker gjennomføringen av forebyggende tiltak mot seksuelle overgrep i idrettsorganisasjoner. Disse faktorene inkluderer opplæring av de som arbeider med problematikken rundt seksuelle overgrep i organisasjonen, tydelig lederskap og støtte til idrettsorganisasjoner (Parent & Demers, 2011, s. 129). Modellen deles videre inn i de to kategoriene forebygging og håndtering. Under forebygging tar modellen videre for seg eksterne og interne barrierer. Eksterne barrierer handler om forebyggende tiltak man kan gjøre

før nye trenere eller andre funksjonærer blir rekruttert til idrettsorganisasjonen (Parent & Demers, 2011, s.130). I modellen presenterer Parent & Demers (2011) et forebyggende tiltak som innebærer at idrettsorganisasjonene tar en bakgrunnssjekk av personer før de ansetter eller rekrutterer nye frivillige til organisasjonen.

Interne barrierer innebærer forebyggende tiltak idrettsorganisasjoner kan gjøre når personer allerede er inne i organisasjonen (Parent & Demers, 2011, s.130). Under kategorien interne barrierer presenterer modellen ulike forebyggende tiltak, som blant annet det å implementere regler knyttet til hvordan man oppfører seg (Parent & Demers, 2011, s.129). Parent og Demers (2011) påpeker viktigheten av at retningslinjer er etablert både hos lokale idrettslag og i nasjonale forbund. De påpeker også at dersom retningslinjene som er utarbeidet på høyere nivå i idretten ikke oppleves som relevant for de lokale idrettslagene, er det viktig at retningslinjene tilpasses slik at de blir relevante for de organisasjonene som jobber direkte med utøverne (Parent & Demers, 2011, s.130). Modellen forklarer også at forebyggende tiltak som opplæring og bevisstgjøring rundt temaet seksuelle overgrep, er tiltak man kan gjøre når personene allerede er inne i organisasjonen (Parent & Demers, 2011, s.129). Parent og Demers (2011) forklarer at dette innebærer formidling av informasjon om tematikken til de ansatte og frivillige som er involvert i organisasjonen.

I modellen presenteres det også noen punkter som er nødvendig for idrettsorganisasjoner å ha etablert for at organisasjonen skal være rystet til å kunne håndtere saker (Parent & Demers, 2011, s.129). Modellen til Parent og Demers (2011) påpeker blant annet viktigheten av at både idrettslag og særforbund har utarbeidet rutiner for hva organisasjonen skal gjøre dersom det kommer inn et varsel. I tillegg påker de at det er viktig å ha ressurser tilgjengelig dersom det skulle oppstå en sak (Parent & Demers, 2011, s.129)

2.4 Politiattest

Forskning indikerer at det er viktig å gjøre bakgrunnssjekker av personer som skal inneha verv eller bli ansatt i en idrettsorganisasjon (International Olympic Committee, 2017, s.92).

På NIF sine nettsider heter det at alle over 15 år som har ansvarsforhold eller tillitsforhold ovenfor mindreårige eller personer med utviklingshemming skal legge frem en politiattest (Norges idrettsforbund, u.å.b). Kravet om politiattest gjelder ikke for barn under 15 år, da disse er under den kriminelle lavalderen (Norges idrettsforbund, u.å.b).

Kravet om politiattest ble første gang vedtatt av idrettsstyret i mars 2008, og baserer seg på bestemmelser i politiregisterloven og politiregisterforskriften (Norges idrettsforbund, u.å.e). I 2017 ble det igjen gjort et vedtak om politiattest på idrettsstyrets møte nr.22 (2015-2019), i sak 185 (Norges idrettsforbund, u.å.d). Det ble da vedtatt at:

1. Organisasjonsledd i NIF plikter å avkreve politiattest fra alle som skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold ovenfor mindreårige eller personer med utviklingshemming. Plikten gjelder uavhengig av om vedkommende er tillitsvalgt, ansatt, oppdragstaker eller på en annen måte er tildelt oppgaver direkte av organisasjonsleddet selv eller gjennom organisasjonsleddets avtale med tredjepart

2. Organisasjonsledd i NIF plikter å sørge for at personer som ikke kan fremlegge politiattest uten merknader, ikke får utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming

3. generalsekretæren gis fullmakt til å gi utfyllende regler for praktisering av politiattestordning (Norges idrettsforbund, u.å.d).

I 2017 gjennomførte Høgskolen i Innlandet en undersøkelse med tittelen *Treneren i norsk idrett- en nasjonal kartlegging av trenere og trenerrollen*, hvor de inkluderte 5977 trenere i idretten i Norge (Chorni et al., 2018, s.4). Det var 5540 trenere som hadde ansvar for utøvere i alderen opp til 19 år, og dermed pliktes til å fremvise politiattest. Av disse var det 84% av deltakerne som måtte fremvise politiattest da de startet som trener, noe som innebærer at 16% (N=890) av deltakerne utøvde sin rolle uten å ha fremvist politiattest (Chorni et al., 2018, s.22).

2.5. NIFs retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep

I år 2000 vedtok Norges idrettsforbund de første retningslinjene mot seksuell trakassering i idretten (Fasting & Sand, 2017, s.20). På bakgrunn av ny forskning og ny kunnskap på feltet, ble retningslinjene senere revidert, og de nye og reviderte retningslinjene ble vedtatt av idrettsstyret i september i 2010 (Norges idrettsforbund, 2010). Endringene i retningslinjene fra 2000 til 2010 innebærer blant annet at retningslinjene nå er utvidet til å også inkludere seksuelle overgrep (Norges idrettsforbund, 2010). I tillegg kommer det også tydeligere frem hva

idrettslag og særforbundene kan gjøre for å forebygge og handtere seksuell trakassering og overgrep. Det blir presentert i et veiledende dokument som utfyller og forklarer retningslinjene. NIFs retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep består av 10 punkter som skal gjelde all idrett som drives i Norge. Det påpekes at det er ledelsen som har hovedansvar for at disse retningslinjene er synlige for alle i organisasjonen, og at støtteapparat og utøvere har ansvar for at retningslinjene overholdes (Norges idrettsforbund, 2010). Idrettslag og særforbund som ikke har etablerte etiske retningslinje, eller som ikke inkluderer forbud mot seksuell trakassering og overgrep i sine retningslinjer, skal vise til retningslinjene som er fastsatt av NIF (Norges idrettsforbund, 2010). NIF mener at retningslinjene mot seksuell trakassering og overgrep bør være synlige i ansettelseskontrakter for nye trenere og ledere (Norges idrettsforbund, 2010). Figuren nedenfor (figur 2) viser en oversikt over retningslinjene som er vedtatt av NIF.

Figur 2

Retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep (Norges idrettsforbund, 2010).

Følgende retningslinjer gjelder for hele Norsk idrett:

- 1. Behandle alle med respekt, og avstå fra alle former for kommunikasjon, handling eller behandling som kan oppleves som krenkende.*
- 2. Unngå berøringer som kan oppleves som uønsket.*
- 3. Unngå alle former for verbal intimitet som kan oppleves som seksuelt ladet.*
- 4. Unngå uttrykk, vitser og meninger som omhandler utøveres kjønn eller seksuelle orientering på en negativ måte.*
- 5. Tilstrebe å ha begge kjønn representert i støtteapparatet.*
- 6. Unngå kontakt med utøvere i private rom uten at det er flere til stede eller det er avtalt med foresatte eller idrettsledelsen.*
- 7. Vise respekt for utøverens, trenerens og lederens privatliv.*
- 8. Unngå doble relasjoner. Dersom et gjensidig forhold etableres bør situasjonen tas opp og avklares åpent i miljøet.*
- 9. Ikke tilby noe form for motytelse i den hensikt å forlange eller forvente seksuelle tjenester i retur.*
- 10. Gripe inn og varsle dersom man opplever brudd på disse retningslinjene.*

2.5.1 IOCs arbeid med beskyttelse av idrettsutøvere

På lik linje med NIF, har også den Internasjonale Olympiske komité (IOC) laget et veiledende dokument som skal hjelpe idrettsorganisasjoner med å beskytte idrettsutøvere mot seksuell trakassering og overgrep. Dokumentet er utformet som et verktøysett for å veilede nasjonale olympiske komiteer og internasjonale forbund med å utarbeide retningslinjer og prosedyrer (International Olympic Committee, 2017, s. 8). Dokumentet presenterer tre ulike utviklingsfaser: utvikling av retningslinjer og prosedyrer, forebyggingene tiltak og håndtering av varsler om trakassering og overgrep (International Olympic Committee, 2017, s.19). Den første utviklingsfasen handler om at idrettsorganisasjonen utvikler retningslinjer og prosedyrer. IOC understreker viktigheten av at retningslinjene og prosedyrene må godkjennes av ledelsen på øverste nivå i organisasjonen for å være effektive, og at de kommuniseres og implementeres på tvers av hele organisasjonen (International Olympic Committee, 2017, s.22). I tillegg presenteres det ulike anbefalinger for de som er involvert i idretten, hvor det blant annet anbefales for utøvere at de er kjent med sine rettigheter og plikter knyttet til forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep (International Olympic Committee, 2017, s.101).

2.6 MittVarsel

Alle idrettslag, idrettsråd, idrettskretser og særforbund i Norge har et ansvar for å håndtere varsler om seksuell trakassering og overgrep som rapporteres inn til deres organisasjon (Norges idrettsforbund, u.å.f). I tillegg til retningslinjene mot seksuell trakassering og overgrep, har NIF utviklet en digital varslingsportal kalt «MittVarsel». Dette er en portal som skal sikre at medlemmer i norsk idrett skal kunne varsle om saker som oppstår på en trygg måte, og skal sikre at sensitive personvernsopplysninger blir oppbevart på en sikker måte (Norges idrettsforbund, u.å.c). Varslingsportaler er et gratis tilbud, og NIF skriver på sine hjemmesider at fra mai 2022 har alle særforbund implementert «MittVarsel», og at det fra august 2022 ble tilbudt til alle idrettslagene i Norge (Norges idrettsforbund, u.å.c).

2.7 Tidligere forskning om forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten

2.7.1 Retningslinjer og prosedyrer

I 2008 ble det gjennomført en omfattende undersøkelse av Fasting et al. (2008) hvor det ble undersøkt i hvilken grad ulike organisasjonsnivå i idretten arbeider mot forebygging av seksuell trakassering. Resultatene fra studien baserer seg på intervjuer av 39 idrettslag og 24 særforbund. Deltakerne ble blant annet spurt om de hadde kjennskap til NIF og IOC sine retningslinjer mot seksuell trakassering. Nesten alle særforbundene hadde kjennskap til NIFs retningslinjer, men de hadde lite kjennskap til hva retningslinjene inneholdt (Fasting et al., 2008, s.106.) Det var også kun ett av særforbundene som hadde synliggjort retningslinje på organisasjonens hjemmesider (Fasting et al., 2008, s.106). Resultatene viser også at verken særforbundene eller idrettslagene hadde kjennskap til IOC sine retningslinjer (Fasting et al., 2008, s.106). I tillegg viser resultatene at nesten ingen av særforbundene hadde utarbeidet retningslinjer eller prosedyrer for hvordan de skulle behandle anklager og saker knyttet til seksuell trakassering (Fasting et al., 2008, s.119). I en tidligere studie av Brackenridge et al. (2005), som undersøkte formålet med strukturert registrering av varsler innen idretten, ble det også observert at svært få idrettsorganisasjoner hadde etablert pålitelige rapporteringskanaler.

Nesten ti år etter undersøkelsen til Fasting et al. (2008) blir forskningsprosjektet «Likestilling i idretten» gjennomført. Et av formålene med studien er å undersøke utviklingen hos særforbundene som tidligere deltok i studien til Fasting et al. i 2008 (Fasting & Sand, 2017, s.3). Det ble sendt ut et spørreskjema til 54 særforbund, som på den tiden var alle særforbundene i Norge (Fasting & Sand, 2017, s.5). Resultatene fra studien viser en positiv utvikling, hvor om lag halvparten (n=25, 46%) av særforbundene svarte at de aktivt arbeidet for å gjøre retningslinjene kjent i organisasjonen. Dette gjøres blant annet gjennom trenerutdanning, foredrag og gjennom informasjon på nettsider (Fasting & Sand, 2017, s.21). Studien til Fasting og Sand (2017) konsentrer seg om særforbund, og man kan derfor ikke si noe om hvorvidt dette forebyggende arbeidet har ført til økt bevissthet og implementering av retningslinjer hos idrettslag (Solstad et al., 2022, s.1081). Studien til Parent og Demers (2011) som nevnt tidligere i kapittelet, gjennomførte en studie i Quebec i Canada. Resultatene viser av to av tre særforbund hadde retningslinjer for hvordan de skulle håndtere saker om seksuelle overgrep (Parent & Demers, 2011, s.128). Til tross for dette viser resultater fra studien at verken utøvere, trenere

og foreldre visste hvilke prosedyrer de skulle følge dersom det skulle oppstå en sak (Paren & Demers, 2011, s.128).

I nyere tid har også Solstad et al. (2022) undersøkt temaet, men med en annen vinkling. I sin studie undersøkte de hvordan folk som er involvert i idretten forstår og forholder seg til retningslinjene mot seksuell trakassering og overgrep som er vedtatt av NIF. Det ble foretatt 20 fokusgruppe intervjuer med totalt 120 deltaker. Deltakerne var idrettsstudenter i Norge. Et sentralt funn i studien er at det var lite kunnskap om retningslinjene mot seksuell trakassering og overgrep blant idrettsstudentene (Solstad et al., 2022, s.1084). Solstad et al. (2022) beskriver funnet som overraskende med tanke på at 91% av deltakerne har deltatt i idrett, og at 60% av deltakerne har erfaring som trener (Solstad et al., 2022, s.1082, 1090). Solstad et al. (2022) fremhever også betydningen av at retningslinjene er synlige og kjent blant de som driver med idrett, dersom målet er å beskytte utøvere og å øke bevissthet rundt seksuell trakassering og overgrep. Solstad et al. (2022) påpeker videre at det ikke vil være tilstrekkelig å bare ha retningslinjene på plass. Kontinuerlig utskifting og tilføyning av nye utøvere og trenere krever at idrettslag arbeidet aktivt med å synliggjøre retningslinjene (Solstad et al., 2022, s.1091).

2.7.2 Problematisering av retningslinjer

Selv om deltakerne i studien til Solstad et al. (2022) ikke hadde særlig kjennskap til retningslinje, kunne de likevel peke på noen forbedringspotensialer. Deltakerne mente blant annet at det var for lite fokus på det kulturelle klimaet i idrettsmiljøet, og så på dette som et like viktig tema som den individuelle treners oppførsel (Solstad et al., 2022, s.1091). Flere av deltakerne mente også at noen deler av retningslinjene ikke samstemte helt med hva de mente var det riktige å gjøre som trener (Solstad et al., 2022, s.1086). En av retningslinje som ble problematisert av deltakerne var punkt nummer 6, som sier at man skal unngå kontakt med utøvere i private rom uten andre til stede (Norges idrettsforbund, 2019). Deltakerne betraktet individuelle samtaler med utøvere som både vanlig, hensiktsmessig, ønskelig og som avgjørende for å gjennomføre grunnleggende trenerarbeid (Solstad et al., 2022, s.1086). I tillegg mente deltakerne at retningslinjene kom med noe komplekse budskap, hvor de blant annet trakk frem at man som trener skal kjenne utøverne sine, men samtidig holde avstand (Solstad et al., 2022, s.1087). Lignende funn finner man også i studien til Parent og Demers (2011), hvor deltakerne mente at retningslinjene som ble brukt av særforbundene var komplekse og ikke særlig anvendelig i praksis.

Deltakerne i studien til Solstad et al. (2022) påpekte at dersom man følger retningslinjene til NIF fra punkt til prikke, ville dette kunne medføre angst og usikkerhet hos trenere. Deltakerne ga uttrykk for at de ville følt seg skremt og usikre dersom de hadde blitt tildelt slike retningslinjer som trenere, og hadde oppfattet dette som en reaksjon på en hendelse i idrettslaget (Solstad et al., 2022, s. 1087). Deltakerne i studien til Parent og Demers (2011) kan peke på samme problem. Til tross for deltakernes anerkjennelse av viktigheten og nødvendigheten med å forebygge seksuelle overgrep, uttrykte både trenere, ledere og foreldre en bekymring for at iverksatte tiltak kunne bli tolket av medlemmer som en reaksjon på at det var oppstått hendelser i klubben (Parent & Demers, 2011, s.124).

2.7.3 Faktorer som hindrer implementering av forebyggende arbeid

Studien til Parent og Demers (2011) peker på flere faktorer som påvirker det forebyggende arbeidet til idrettsorganisasjoner. Frykt blir blant annet trukket frem som en faktor. Både foreldre, trenere og ledere uttrykte at det var viktig å ha fokus på å forebygge seksuelle overgrep, men de var redde for at hvis organisasjonen iverksatte forebyggende tiltak kunne dette skape frykt i organisasjonen (Parent & Demers, 2011, s.124). Trenere og ledere uttrykte også en frykt for at økt oppmerksomhet på temaet ville føre til overdrevent fokus, dramatisering og økt overvåking fra foreldre, og at dette kunne lede til falske anklager (Parent & Demers, 2011, s.125). Trenere og ledere var også redd for at det ville få store konsekvenser for organisasjonen deres (Parent & Demers, 2011, s.125). I en studie av Lang (2010) ble 13 trenere innenfor konkurransesvømming intervjuet. Studien viser til funn som underbygger funnene til Parent og Demers (2011) der deltakerne forteller at bekymringer for å bli falsk anklaget er en betydelig del av deres hverdag som trenere.

Resultater fra studien til Parent og Demers (2011) indikerer også at seksuelle overgrep tilsynelatende var et lavt prioritert tema hos idrettsorganisasjonene. Deltakerne mente at det var mangler på verktøy som ville hjelpe dem med å sette i gang forebyggende arbeid, og som kunne hjelpe dem med å håndtere slike saker som var årsaken til dette (Parent & Dermes, 2011, s.126). I tillegg ble mangel på tid, økonomi og personell trukket frem som årsaker til at det ikke ble jobbet aktivt med å forebygge seksuelle overgrep. Mangel på tid, økonomi og personell var i større grad et problem hos idrettslagene enn hos særforbundene (Parent & Dermes, 2011, s.126). I tillegg ble mangel på kunnskap trukket frem som en faktor. Deltakerne utrykte blant

annet at de ikke følte seg kompetente nok til å administrere eller implementere retningslinjer (Parent & Demers, 2011, s.128). En av deltakerne uttalte at han/hun følte seg litt maktesløs og fortapt da de ikke har fått noen opplæring om temaet (Parent & Demers, 2011, s.126).

En studie av Malkin et al. (2000) har gjort en kritisk vurdering av opplæringsbehovet rundt forebygging mot misbruk av barn i britisk idrett. Studien ser på forebygging mot ulike typer misbruk av barn i idrett, og inkluderer seksuelt overgrep. Studien er gjennomført i forbindelse med et kurs for ledere i britisk idrett, som skulle hjelpe idrettsorganisasjoner å utarbeide retningslinjer og prosedyrer som skulle beskytte barn i idretten mot misbruk (Malkin et al., 2000, s.151). På starten av kurset ble deltakerne bedt om svare på et spørreskjema som handlet om kunnskap og bevissthet rundt temaet. Resultatene antyder at det er en generell økning i oppmerksomhet rundt beskyttelse av barn i idretten, men at kunnskapsnivået og bevisstheten om temaet hos særforbund og idrettslag er begrenset (Malkin et al., 2000, s.154). Av respondentene svarte 69% at de hadde en viss kjennskap til temaet, men at kunnskapen primært var overflatisk (Malkin et al., 2000, s.154). Resultatene tyder også på at det er mangel på opplæring i temaet blant ledere i idrettsorganisasjoner, hvor 52% svarer at de ikke har hatt noe opplæring om hvordan å beskytte barn mot misbruk (Malkin et al., 2000, s.154,157). Malkin et al. (2000) mener at opplæring bør tilbys til alle ansatte i idretten og ikke bare de på øverste nivå.

Mountjoy et al. (2016) understreker behovet for ytterligere forskning innen temaet seksuell trakassering og overgrep i idrett for å sikre tilstrekkelig beskyttelse av idrettsutøvere. Malkin et al. (2000) peker i sin studie på viktigheten av mer forskning angående praktiske utfordringer knyttet til implementering av retningslinjer og prosedyrer i idrettsorganisasjoner. Nyere forskningsstudier understreker også dette behovet, og Solstad et al. (2022) uttrykker et behov for mer forskning på kompleksiteten og utfordringer knyttet til forebygging av seksuell trakassering og overgrep i idretten.

3.0 Metode

I dette kapitlet vil det redegjøres for forskningsdesign og metodisk tilnærming. Det gis en beskrivelse av utvalget i studien, og hvordan rekruttering av deltakere har foregått. Det blir også redegjort for forskningsetiske retningslinjer. Kapitlet tar for seg en beskrivelse av hvordan datainnsamling og analyse av data har blitt gjennomført, og i siste del av kapitlet blir det redegjort for oppgavens gyldighet og pålitelighet, samt forskerens forforståelse.

3.1 Forskningsdesign og tilnærming

Gudrun Brottveit definerer forskningsdesign som «en overordnet, men detaljert plan for hvordan forskningsprosjektet skal gjennomføres» (Brottveit, 2018, s.62). Valget av forskningsdesign vil kunne påvirke hvilken type kunnskap som er mulig å produsere (Brottveit, 2018, s.62). Det kan anvendes ulike metoder for å svare på et spørsmål eller problem, og forskningsspørsmålet er avgjørende for å bestemme hvilken tilnærming man skal anvende (Dalland, 2020, s.56). Den kvalitative forskningsprosessen retter seg mot det å være interessert i hvordan noe gjøres, fremstår eller utvikles, og har som hensikt å fange opp meninger og opplevelser som ikke er mulig å tallfeste eller måle (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s.11; Dalland, 2020, s.54). Brottveit (2018) forklarer at det er ønske om å gå i bredden eller dybden på et tema som avgjør om vi velger kvantitativ eller kvalitativ forskningsdesign. Problemstillingen i denne oppgaven spør etter opplevelser og erfaringer til informantene og det vil derfor være naturlig å benytte et kvalitativ forskningsdesign, ettersom et sentralt mål ved kvalitativ forskning er å belyse menneskers subjektive erfaringer og opplevelser (Brottveit, 2018, 64).

Metode kan ifølge Dalland (2020) ses på som å følge en bestemt vei mot et mål, og det finnes ulike metoder innenfor et kvalitativ forskningsdesign (Brottveit, 2018, s.66). I denne oppgaven er det benyttet en-til-en intervju som metode for å samle inn data, og intervju utgjør den mest vanlige tilnærmingen i kvalitativ forskning (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 17). Ettersom det kvalitative forskningsintervjuet forsøker å forstå temaet sett fra intervjupersonens side (Dalland, 2020, s.68), og studien er interessert i deltakerens subjektive opplevelser og erfaringer ansås intervju som den naturlige metoden å velge. Det ble benyttet semistrukturert intervju som utgangspunkt under intervjuene. Et semistrukturert intervju vil si at det verken er en åpen eller lukket samtale (Kvale & Brinkmann, 2015, s.46), men et intervju som vanligvis følger en

intervjuguide som setter rammer for intervjuet (Brinkmann & Tanggaard, 2012, s. 28). Det ble benyttet semistrukturert intervju for å ha en ramme under intervjuene som sørget for at det som kom frem i intervjuene var relevant for problemstillingen.

3.2 Utvalg

3.2.1 Inklusjonskriterier

Det ble benyttet inklusjonskriterier til å sette en ramme for utvalget. Inklusjonskriteriene er satt på bakgrunn av oppgavens forskningsspørsmål. I utvelgelsen ble det satt som kriteria at deltakerne skulle være leder, daglig leder, styremedlem eller ansatt i et idrettslag eller særforbund. I tillegg ble det satt som inklusjonskriteria at deltakerne som representerer idrettslagene måtte representere et fleridrettslag. Dette er for å få et bredt perspektiv fra flere idretter.

3.2.2 Beskrivelse av utvalget

Det var totalt åtte (N=8) informanter som samtykket til å delta i prosjektet. I forkant av intervjuene gjennomførte alle informantene et bakgrunnsspørreskjema for å kartlegge noen beskrivende variabler hos informantene. Variablene i spørreskjema var: kjønn, alder, utdanning/bakgrunn, arbeidserfaring fra et idrettslag eller særforbund generelt, og erfaring fra nåværende idrettslag eller særforbund. Det er fem (N=5) informanter fra idrettslag og tre (N=3) informanter fra særforbund. Utvalget består av tre kvinner (N=3) og fem (N=5) menn. Informantene er i alderen 28 til 57 år, og har en gjennomsnittsalder på 42 år. Det er fire (N=4) som har idrettsrelatert utdanning eller bakgrunn, og fire (N=4) av informantene har annen utdanning eller bakgrunn. Informantene har en gjennomsnittlig arbeidserfaring fra idrettslag eller særforbund generelt på rett i overkant av 7 år, med et standardavvik på omtrent 3.28 år. I tabellen nedenfor (tabell 2) kan man se en detaljert beskrivelse av utvalget i studien.

Tabell 2*beskrivelse av utvalget*

Informant	Organisasjon	Kjønn	Alder	Erfaring generelt	Erfaring nåværende
Informant 1	Idrettslag	Kvinne	50	2.5 år	2.5 år
Informant 2	Idrettslag	Mann	36	11 år	11 år
Informant 3	Idrettslag	Mann	42	6 år	6 år
Informant 4	Idrettslag	Mann	45	5 år	5 år
Informant 5	Idrettslag	Mann	43	6 år	6 år
Informant 6	Særforbund	Kvinne	57	10 år	10 år
Informant 7	Særforbund	Kvinne	36	13 år	>1 år
Informant 8	Særforbund	Mann	28	5 år	4 år

3.2.1 Rekruttering av deltakere

Det ble benyttet strategisk utvelgning når det skulle rekrutteres deltakere til studien. Strategisk utvelgning innebærer at man velger seg ut personer som har de riktige kvalifikasjonene eller egenskapene i forhold til problemstillingen (Thagaard, 2018, s.54). I tillegg ble det benyttet tilgjengelighetsutvalg, hvor deltakerne ble valgt basert på hvem som var tilgjengelig for forsker (Thagaard, 2018, s.56). Det ble sendt ut en epost med forespørsel om deltakelse i masterprosjektet til idrettslag og særforbund. Det ble i første omgang sendt ut en epost til leder/daglig leder, styremedlemmer og andre ansatte i 10 idrettslag i Rogaland, og 10 særforbund i Norge. Det var syv (N=7) stykker som samtykket til å delta. Det var tre idrettslag (N=3) og fire (N=4) særforbund. Det var ønskelig med 8-9 deltakere i oppgaven, ettersom man ifølge Braun et al. (2017) bør inkludere seks informanter eller mer. Det ble derfor sendt ut en epost med forespørsel om deltakelse til ytterligere fem idrettslag i Rogaland, og ett særforbund, hvor det var to (N=2) idrettslag som samtykket til å delta. Det ble gjennomført intervju med åtte (N=8) informanter totalt, da den ene informanten trakk seg.

3.3 Forskningsetiske retningslinjer

Det ble søkt om godkjenning av prosjektet til Sikt i forkant av datainnsamlingen. Se godkjennelse (vedlegg 1). I følge De nasjonale forskningsetiske komiteene (NESH) har forsker et ansvar for å respektere deltakernes menneskeverd og å respektere deres personlige integritet, sikkerhet og velferd, og informert samtykke beskrives som et forskningsetisk hovedprinsipp (De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2021). For å kunne delta i prosjektet måtte deltakerne signere under på et samtykkeskriv (vedlegg 2). Deltakerne fikk også både skriftlig og muntlig informasjon om at de kunne trekke seg når som helst uten begrunnelse, og uten noen form for konsekvenser. NESH sine forskningsetiske retningslinjer viser også til at «Forskere må sikre at anonymitet er ivaretatt hvis det er avtalt, eller hvis andre hensyn tilsier det» (De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2021). For å sikre at opplysninger som kom frem i intervjuet ble behandlet konfidensielt ble alle deltakere anonymisert, og det vil ikke være mulig å bli gjenkjent. I tillegg sier retningslinjene at «Forskere skal behandle innsamlet informasjon konfidensielt hvis det er avtalt eller hvis det er nødvendig av andre grunner» (De nasjonale forskningsetiske komiteene, 2021). Personvernsopplysninger som navn og annen informasjon som kan knyttes til personen, som navn på idrettslag eller særforbund ble kodet om. Informasjonen ble lagret på en egen liste som ble holdt adskilt fra øvrige data. Informasjonen som kom frem i intervjuene ble lagret på Nettskjema.no og er passordbeskyttet. Dette er særlig viktig når man benytter intervju som metode, da man møter deltaker ansikt til ansikt (Dalen, 2013, s.102). Dalen (2013) påpeker at det er viktig at deltaker føler seg trygg på at informasjonen som kommer frem blir behandlet fortrolig og at det ikke i senere tid vil kunne føres tilbake til vedkommende.

Det ble også foretatt en risikoanalyse i forkant av intervjuene (se vedlegg 3), for å undersøke risikoen knyttet til prosjektet. Ettersom seksuell trakassering og overgrep kan være et vanskelig tema, var det en risiko for at informantene kunne oppleve emosjonelt ubehag under intervjuet. På en skala fra 1-5 ble sannsynligheten for emosjonelt ubehag vurdert til 3. Dersom informanten viser tegn til emosjonelt ubehag ville intervjuet blitt stoppet, og informanten kunne velge om intervjuet skulle fortsette eller ikke. Alvorlighetsgraden ble vurdert til 1, da prosjektet ikke vil kunne påføre fysiske skader på informantene. Risikovurderingen, som er summen av sannsynlighet og alvorlighetsgrad ble satt på 3. Dette vil si lav risiko, og resultatet på risikovurderingen ble en A, noe som betyr at det var en triviell risiko.

3.4 Prosedyre og gjennomføring

3.4.1 Intervjuguide

Til å starte med ble det utarbeidet en intervjuguide. Intervjuguide er et verktøy designet for å veilede gjennom intervjuet (Dalland, 2017, s.78). I alle studier hvor man anvender seg av intervju som metode, vil det være nødvendig å utarbeide en intervjuguide (Dalen, 2013, s.26). Dette er spesielt viktig ved bruk av et semistrukturert intervju, hvor intervjuguiden vanligvis danner grunnlaget (Brinkmann & Tangaard, 2012, s.28; Dalen, 2013, s.26). Intervjuguiden inneholder temaer og spørsmål som tar sikte på å belyse de områdene studien ønsker å utforske (Dalen, 2013, s.26). Intervjuguiden (se vedlegg 4) som ble utarbeidet for denne studien var delt i åpningsspørsmål, hovedspørsmål og avslutningsspørsmål.

Ettersom et kvalitativt intervju ofte innebærer personlige temaer, kan rekkefølgen av temaene være avgjørende for hvordan intervjuet utspiller seg (Thagaard, 2013, s.110). Spørsmålene i intervjuguiden ble i hovedsak utarbeidet i diskusjon med andre medstudenter og veileder. I tillegg ble det hentet inspirasjon fra teori, hvor det ble hentet inspirasjon fra norske studier gjennomført av Fasting et al. (2008) og Fasting og Sand (2017), og fra den internasjonale studien til Parent og Demers (2011). Intervjuguiden var delt i de tre temaene: retningslinjer, forebyggende arbeid og håndtering, med 3 til 5 spørsmål knyttet til hvert tema. Intervjuguiden var utformet slik at det ble ulike oppfølgingsspørsmål dersom man svarte ja eller nei på et spørsmål. Svarte informantene for eksempel ja på spørsmålet «har ditt idrettslag/ særforbund retningslinjer som har som hensikt å forebygge mot seksuell trakassering og overgrep?» ble informantene spurt om det er noe de savner med retningslinjene, men hvis informantene svarte nei på spørsmålet over, ble de spurt om hva de tror kan være årsaken til at de ikke har slike retningslinjer.

En intervjuguide bør åpne med nøytrale tema, for så å gravis komme inn på de emosjonelle temaene (Thagaard, 2013, s.110). De innledende spørsmålene ble formulert på en slik måte at de bidrar til at informanten føler seg tilpass og trygg i situasjonen (Dalen, 2013, s.27). Eksempel på åpningsspørsmål fra intervjuguiden er «hvordan går det med idrettslaget/ særforbundet?». Dette er et spørsmål som er lett å besvare for informanten, og som setter i gang intervjuet på en fin måte. Etter hvert som informanten opparbeider seg tillitt til forsker, kan man bevege seg over til de spørsmålene som omhandler de sentrale temaene for intervjuet (Thangaard, 2013, s.

111). Hovedspørsmålene var formulert på en slik måte at de skulle fremme mer reflekterte og utdypende svar. Hovedspørsmålene var delt i ulike temaer, som til sammen har som hensikt å svare på forskningsspørsmålet. Et eksempel på et hovedspørsmål fra intervjuguiden er «Er det noe med retningslinjene du opplever som problematisk eller utfordrende?». Dette er spørsmål som ønsker å få frem informantens opplevelser, tanker og følelser. Intervjuguiden ble pilottestet av tre eksterne personer som ga tilbakemelding på forståelighet, språk og struktur. Her ble det blant annet gitt tilbakemelding på spørsmål som resulterte i ja/nei svar, og formuleringen på disse ble endret slik at de fikk frem mer refleksjon hos informantene.

3.4.2 Gjennomføring av datainnsamling og transkribering

Det ble gjennomført intervju med åtte (N=8) informanter i perioden november 2023 til januar 2024. Intervjuene ble gjennomført både ansikt til ansikt (N=4) og digitalt via Teams (N=4). Intervjuene ble tatt opp ved å bruke diktafonen til Nettskjema. I tillegg ble det benyttet en ekstra diktafon i tilfelle det skulle oppstå tekniske problemer med diktafonen til Nettskjema. Etter hvert intervju, ble intervjuene transkribert fortløpende. Intervjuene ble da transkribert fra talespråk til skriftspråk. Intervjuene ble først automatisk transkribert inne på Nettskjema.no som var knyttet til diktafonen. Transkriberingen inne på Nettskjema.no hadde mangler og alle intervjuene ble derfor også transkribert på Word. Transkribering er ifølge Dalland (2012) en vanlig måte å bearbeide et intervju på. Transkribering tillater oss å gjenskape intervjuet og har som mål å bevare mest mulig av det som skjedde i det opprinnelige intervjuet (Dalland, 2012, s.95). Intervjuene ble transkribert ordrett for å utelate at viktige detaljer ble glemt, og inkluderer også typiske muntlige ord som «likksom» og «ehh». Uttalelser som kan knyttes til person, idrettslag eller særforbund er blitt skrevet om eller fjernet slik at informantene, idrettslagene og særforbundene holdes anonyme.

3.6 Analyse

For å analysere dataen er det blitt gjennomført tematisk analyse (Braun et al., 2017). Det ble benyttet tematisk analyse da dette er en metode som er mye brukt innen kvalitativ forskning innenfor området idrett (Braun & Clarke, 2006, s.77; Braun & Clarke, 2019, s.589). Det ble også valgt å benytte tematisk analyse fordi det beskrives som en metode som egner seg godt for nybegynnere (Braun et al., 2017, s.191). Tematisk analyse gjør det mulig å identifisere, analysere og rapportere temaer som kommer frem i dataen (Braun & Clarke, 2006, s.79).

Braun og Clarke (2006) skiller mellom teoretisk og induktiv tematisk analyse, som er to forskjellige måter å identifisere temaer i dataen på (Braun & Clarke, 2006, s.83). Ved en teoretisk tematisk analyse blir temaene laget på forhånd, og hvor man prøver å få dataen til å passe inn under disse (Braun & Clarke, 2006, s.83). En induktiv tematisk analyse vil identifisere temaene etter intervjuet er gjennomført, og vil basere seg på svarene som blir gitt (Braun & Clarke, 2006, s.83). I senere tid har de stilt seg kritisk til denne inndelingen, og understreker viktigheten av å ikke bare velge en (Braun et al., 2017, s.192). Braun et al. (2017) skisserer en endret versjon av tematisk analyse som de beskriver som mer fleksibel tematisk analyse. Her påpeker de også at de fleste tematiske analysene inkluderer både induktive og deduktive elementer (Braun et al., 2017, s.193).

For å analysere dataen har det blitt tatt utgangspunkt i tematisk analyse presentert av Braun et al. (2017). Braun et al. (2017) forklarer hvordan man gjennomfører en tematisk analyse ved hjelp av en seksfasemodell. Braun og Clarke (2006) forklarer denne seksfasemodellen som en modell hvor man beveger seg konsekvent fra et steg til neste, og at man arbeider i kronologisk rekkefølge med stegene. Braun et al. (2017) stiller seg kritisk til denne tolkningen, og påpeker at modellen må sammenlignes med det å følge en slange gjennom høyt gress, hvor stien og veien fremover ikke er like tydelig. Med dette menes det at man beveger seg både fremover og bakover i de seks fasene. De seks fasene deles i steg 1-2 som innebærer å gjøre seg kjent med dataene og koding, steg 3-5 som innebærer utvikling av temaer, gjennomgå, definere og navngi temaer og det siste steget, steg 6 innebærer å skrive.

Fase 1-2: Gjøre deg kjent med dataene og koding

Den første fasen handler om å gjøre seg kjent med dataen som er samlet inn. Dette gjøres gjennom å lese dataen flere ganger, samtidig som man noterer seg ned viktige og interessante elementer (Braun et al., 2017, s.196). Målet med denne fasen er at forskerne skal føle at de virkelig forstår datasettet sitt, samtidig som man skal bli kjent med datasettet som data og ikke informasjon (Braun et al., 2017, s.196). Neste fase er koding. (Braun et al., 2017, s.196). Braun et al. (2017) definerer en kode som noe som markerer det som er av interesse i datasettet, og som er relevant for forskningsspørsmålet. Prosessen innebærer at man markerer hver del av dataen som er av interesse med en kode, enten ved bruk av penn og papir eller ved bruk av et dataprogram (Braun et al., 2017, s.197). Braun et al. (2017) forklarer at det ikke er noe tydelig stopp i denne fasen, og at det heller ikke er noe ideelt antall koder man bør ha. Videre forklarer

de at man er ferdige med denne fasen når datasettet er grundig kodet, og at kodene og relevant data er samlet (Braun et al., 2017, s.198).

Analysen startet med å gjøre seg kjent med dataen, og alle transkriberingene ble lest gjennom flere ganger. Etter noen ganger med bare lesing, ble viktige og interessante elementer i transkriberingen markert. I tillegg til markering ble det også skrevet ned notater. Innledningsvis var jeg åpen for alle innfallsvinkler og alt av interesse ble markert. Deretter ble det gjennomført en mer grundig og systematisk markering, hvor de viktige og interessante elementene tilhørte hver sin farge. Videre ble transkriberingene lagt inn i dataprogrammet NVIVO og ble kodet. Det ble da satt koder på relevante tekstutdrag. Noen tekstutdrag ble kodet med flere koder, mens andre tekstutdrag ble ikke kodet da det ikke opplevdes som relevant for problemstillingen. Det ble i hovedsak benyttet en induktiv tilnærming til koding, og kodene ble i første omgang utarbeidet ut ifra informasjonen som kom frem i datasettet. Innledningsvis ble det utarbeidet 21 koder. Videre ble intervjuene og kodene gjennomgått flere ganger. I tillegg til at kodene ble utarbeidet ut ifra informasjonen i datasettet, ble de i denne omgang også utarbeidet i lys av problemstillingen og teori. Dette resulterte i at det ble 19 koder totalt, og etter enda en gjennomgang resulterte det til slutt i 18 koder. Det kom noen nye koder, noen endret navn og andre ble fjernet. I tillegg ble koder som var tilnærmet like slått sammen til en kode. Eksempler på nye koder er: «anonymitet» og «redsel knyttet til trenerrollen». Koden «varslingsrutiner» endret navn til «handlingsplan» og kodene «mangel på varslingsrutiner», «silkehansker» og «mangel på ressurser» ble fjernet.

Fase 3-5 utvikling av temaer, gjennomgåing og definerings av temaene

Braun et al. (2017) beskriver disse tre fasene som selve kjernen i en tematisk analyse. Den første fasen innebærer at man organiserer de ulike kodene og den kodede dataen inn i mulige temaer (Braun et al., 2017, s.198). Neste fase innebærer at man går gjennom og ser over de mulige temaene, og den siste fasen innebærer en ferdigstilling av temaer (Braun et al., 2017, s.198). Fasen starter med at man går gjennom kodene og ser på mulige måter man kan gruppere disse. Da handler det om å finne en fellesnevner mellom kodene (Braun et al.2017, s.198). Målet er å komme frem til noen foreløpige temaer. Heller ikke her vil det være et reelt antall temaer, men ifølge Braun et al. (2017) vil man ende på mellom 1-6 temaer.

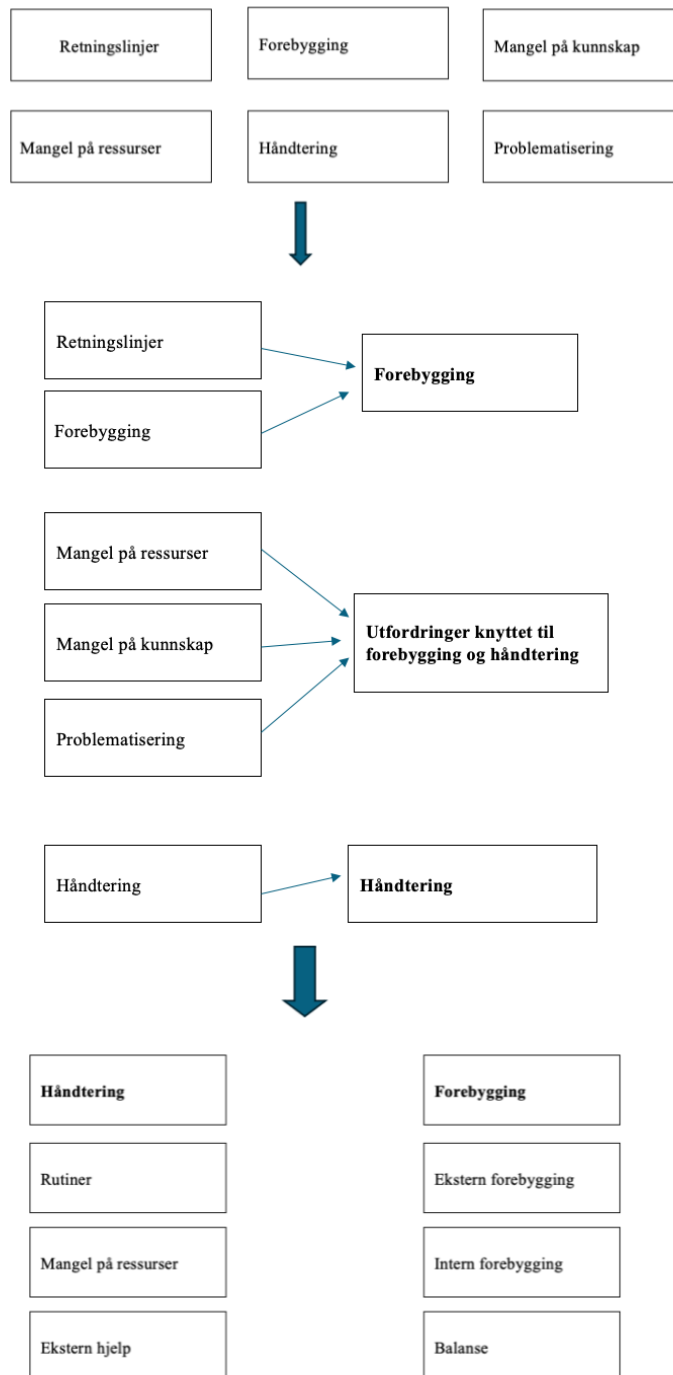
Når man har de foreløpige temaene beveger man seg over i neste fase, som involverer en gjennomgåing av temaene (Braun et al., 2017, s.198). Braun et al. (2017) forklarer at man i

denne fasen går gjennom den kodede dataen, for så å gå gjennom hele datasettet. En gjennomgang av analysen kan både innebære små og større justeringer. Etter man er ferdig med gjennomgangen går man videre til å definere temaene. Denne fasen innebærer også det å navngi temaene, og her ønsker man å finne et navn som tar for seg essensen av temaet (Braun et al.,2017, s.200).

Etter at alle intervjuene var ferdig kodet, ble kodene gjennomgått og gruppert inn i mulige temaer. Innledningsvis ble temaene «retningslinjer», «forebygging», «mangel på kunnskap», «mangel på ressurser», «håndtering» og «problematisering» utarbeidet. Dette var veldig generelle temaer og temaene ble revidert og gjennomgått på nytt, og denne gang i lys av problemstilling og teori. Blant annet viste det seg at temaet «retningslinjer» kan knyttes til temaet «forebygging» og temaene «mangel på kunnskap», «mangel på ressurser» og «problematisering» har felles betydning og ble samlet i et overordnet tema: «utfordringer knyttet til forebygging og håndtering». Temaet «mangel på ressurser» ble beholdt som undertema. En videre gjennomgang av temaene resulterte i at det ble det utarbeidet tre hovedtema som var «forebygging», «håndtering» og «utfordringer knyttet til forebygging og håndtering». Etter å ha gjennomgått transkriberingene og kodingen ytterligere en gang, resulterte dette til slutt i at temaet «utfordringer knyttet til forebygging og håndtering» ble fjernet, og temaene «forebygging» og «håndtering» ble stående igjen som hovedtemaer. Hvert av de ulike temaene representerer ulike koder, hvor for eksempel temaet «forebygging» representerer kodene «bruker retningslinjer», «bruker ikke retningslinjer», og «bakgrunnssjekk». Begge hovedtemaene fikk tre undertemaer hver. Temaet «forebygging» ble delt inn i undertemaene «ekstern forebygging», «intern forebygging» og «balanse», og temaet «håndtering» ble delt inn i undertemaene «rutiner», «ekstern hjelp» og «mangel på ressurser» (se figur 3). Figur 3 viser en oversikt over hvordan temaene ble til. Den viser en oversikt over hvilke innledende temaer som ble til, og hvordan disse ble utarbeidet til nye temaer. Videre viser modellen hvordan temaene igjen ble gjennomgått og utviklet til studiens endelige temaer og undertemaer.

Figur 3

Oversikt over utarbeidelse av temaer og undertemaer.

Fase 6. Skrivning

Braun et al. (2017) forklarer at selv om den siste fasen blir kalt for «skrivning», så er dette noe man allerede har påbegynt i de innledende fasene. Videre påpeker Braun et al. (20197) at «skrivning» ikke er noe man begynner på etter at man er ferdig med de andre fasene, men at det er noe man gjør underveis. Man kan se på fase 6 som en integrert del av den tematiske analysen, og handler om å utvikle en ferdig rapport (Braun et al., 2017, s.201). Denne fasen vil gjenspeiles i kapittel 4.0 som gir en presentasjon av resultatene, og i kapittel 5.0 som diskuterer resultatene.

3.7 Studiens gyldighet og pålitelighet

3.7.1 Gyldighet

Gyldighet handler om studiens validitet. En gyldig studie viser til hva som faktisk eksisterer og et gyldig instrument bør måle det det er ment for å måle (Brink, 1993, s.35). Forskerrollen er blant et av forholdene som har en innvirkning på gyldigheten til en kvalitativ studie (Dalen, 2013, s.94). Å bruke flere forskere til å gjennomføre intervju vil kunne svekke gyldigheten ved en kvalitativ intervjustudie, da de vil ha ulike tolkninger og forståelser (Dalen, 2013, s.97). Under datainnsamlingen i gjeldene studie var det samme forsker som gjennomførte alle intervjuene. Metodisk tilnærming er også en faktor som har innvirkning på gyldigheten til en kvalitativ studie. Dalen (2013) forklarer at det bør benyttes opptak av intervju for å sikre at tolkning og bearbeiding av data blir mest mulig lik opplevelsen til deltakerne. Dette var noe som ble tatt hensyn til under datainnsamling, og det ble benyttet lydopptaker under alle intervjuene. Det ble også benyttet dataprogrammet NVIVO til å bearbeide intervjumaterialet, noe som ifølge Dalen (2013) vil gjøre det mulig for forsker å sjekke eget datamaterialet og dermed styrke gyldigheten.

Ved en kvalitativ intervjustudie er det deltakers egne ord og fortellinger som utgjør datamaterialet, og som videre danner grunnlaget for tolkning og analyse (Dalen, 2013, s.97). Det er derfor viktig at datamaterialet blir både fyldig og relevant (Dalen, 2013, s.97). Dette ble sikret gjennom å utarbeide en intervjuguide med åpne og relevante spørsmål. Intervjuguiden ga også mulighet for å stille oppfølgingsspørsmål, og dermed gi rom for både mer fylde og relevans. Ifølge Dalen (2013) vil dette være med på å styrke gyldigheten i datamaterialet.

3.7.2 Pålitelighet

Pålitelighet handler om vurdering av forskningens reliabilitet (Thagaard, 2013, s.201). Det er ønskelig med en høy pålitelighet på funnene, men Kvale og Brinkmann (2015) understreker at har man for stort fokus på pålitelighet vil dette kunne hindre kreativ tenking og variasjon. Pålitelighet innebærer konsistens og troverdighet til forskningsresultatene, og handler om hvorvidt et resultat kan reproduseres av andre forskere (Kvale & Brinkmann, 2015, s.276). Dette blir også kalt repliserbarhet, og repliserbarhet kan være vanskelig å oppnå i kvalitative studier (Thagaard, 2013, s.202). Pålitelighet handler også om troverdigheten til forskningsresultatene, og Silverman (2011) argumenterer for to måter man kan styrke påliteligheten ved kvalitativ forskning. Påliteligheten kan styrkes gjennom at forskningsprosessen gjøres transparent (Silverman, 2011, s.360). I denne studien er dette gjort gjennom en detaljert beskrivelse av hvordan forskningsprosessen har foregått. På denne måten kan forskningsprosessen vurderes steg for steg (Thagaard, 2013, s.202). Silverman (2011) argumenter for at man også kan styrke påliteligheten gjennom å legge vekt på teoretisk gjennomsiktighet. Dette handler om å beskrive det teoretiske ståstedet som skaper et grunnlag for våre tolkninger (Silverman, 2011, s.360). Dette er gjort gjennom å gi en beskrivelse av forforståelse. I tillegg kan påliteligheten en ved et kvalitativt intervju kunne styrkes gjennom å være bevisst på ikke stille ledende spørsmål (Krumsvik, 2014, s.159). Dette ble tatt hensyn til gjennom at eksterne personer gjennomgikk intervjuguiden, og sikret at den ikke inneholdt noen ledende spørsmål.

3.8 Forforståelse

I forskning er det viktig å både være oppmerksom på og redegjør for egen forforståelse (Brottveit, 2018, s.18). Forskerens forforståelse blir blant annet formet av personlig bakgrunn, erfaringer og politiske syn (Tjora, 2021, s.28). Forskere vil i alle forskningsarbeid gå inn med en forforståelse, og denne kan være med å påvirke hvordan forskere velger å forme prosjektet (Tjora, 2021, s.28, 42). Tjora (2021) forklarer at forforståelsen kan påvirke både valg av tema, metode, teori og analyse.

Før forsker begynte å arbeide med studien ble det lest en del saker om seksuell trakassering og overgrep i idretten i både lokale og nasjonale aviser. Flesteparten av sakene som ble lest i media er forekomstsaker, eller saker som gjerne vinkles slik at idrettsorganisasjonene kommer dårlig

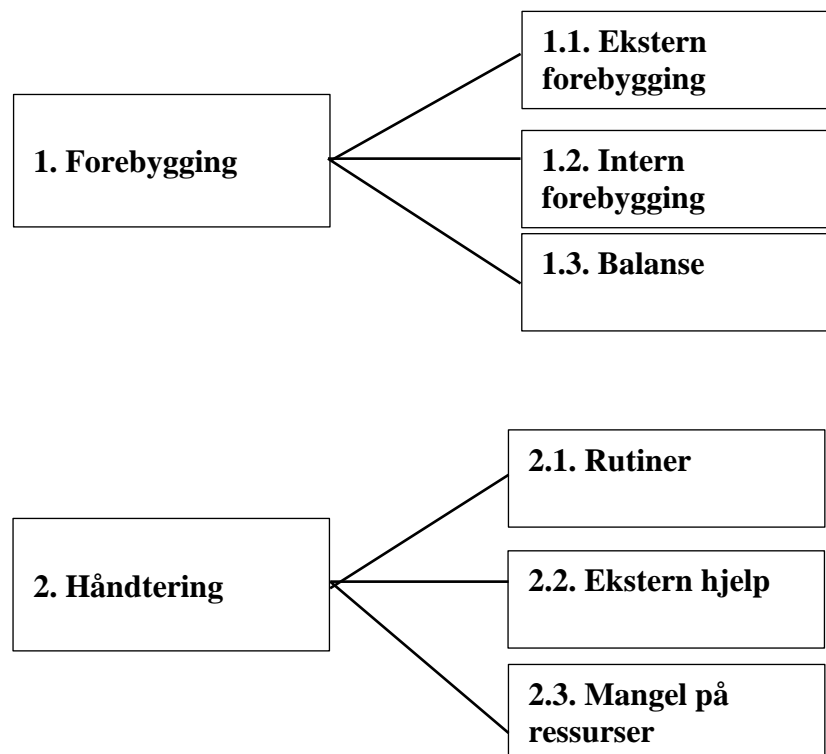
ut av det. I tillegg til å lese i media, ble det også lest en del teori i forkant av datainnsamlingen. Teorien har både understreket det som kommer frem i media, men har også belyst temaet fra idrettsorganisasjonenes side. På bakgrunn av både det som ble lest i media og av teori, så har forsker gjort seg opp noen tanker omkring temaet som har utgjort forsker sin forforståelse. Denne kan ha påvirket datainnsamling og analyse, men forsker har gjennom hele forskningsprosjektet lagt stor vekt på å ha et objektivt syn og å være åpen for andre relevante inntrykk.

4.0 Resultater

Hensikten med denne studien har vært å undersøke hvilke forebyggende retningslinjer og prosedyrer for håndtering av seksuell trakassering og overgrep som finnes hos idrettslag og særforbund. I tillegg har hensikten vært å belyse praktiske problemer som oppleves i arbeidet med forebygging og håndtering. Dette har blitt undersøkt gjennom intervju med leder/daglig leder, styremedlemmer og ansatte i fem (N=5) idrettslag i Rogaland, og tre (N=3) særforbund i Norge. Studien ser på hvilke retningslinjer for forebygging mot seksuell trakassering og overgrep, og prosedyrer for håndtering av saker idrettslagene og særforbundene forholder seg til. I tillegg ser oppgaven på hvilke erfaringer og opplevelser personene i idrettslagene og særforbundene har med det å arbeide med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Kapittelet vil gi en presentasjon av resultatene fra den tematiske analysen. Figur 4 viser en fullstendig oversikt over de endelige hovedtemaene og undertemaene

Figur 4

Fullstendig oversikt over hovedtemaene og undertemaene for oppgaven

4.1 Hovedtema 1: forebygging

Alle av de åtte informantene kunne peke på ulike måter idrettslagene og særforbundene driver med forebygging mot seksuell trakassering og overgrep. Parent og Demers (2011) deler forebygging inn i tiltak man kan gjøre før personer blir rekruttert til idrettsorganisasjoner (eksterne barrierer) og tiltak man kan gjøre når personene allerede er inne i idrettsorganisasjonen (interne barrierer). Under intervjuene nevnes det både forebyggende tiltak som vil kategoriseres som eksterne barrierer og forebyggende tiltak som vil kategoriseres som interne barrierer. Under analysen ble det derav identifisert følgende to undertemaer «ekstern forebygging» og «intern forebygging». I tillegg kommer det frem under intervjuene at informantene opplever utfordringer knyttet til det å arbeide med forebygging. Flere av informantene uttrykker at de opplever en utfordring med å finne en balanse på hvor mye forebygging som skal drives. Dette vil presenteres under undertemaet «balanse»

4.1.1 Undertema 1.1: ekstern forebygging

Undertemaet «ekstern forebygging» tar for seg de forebyggende tiltakene som idrettslagene og særforbundene gjør før de rekrutterer nye trenere eller andre funksjonærer til organisasjonen. Dette er forebyggende tiltak som er knyttet til blant annet ansettelsesprosessen av nye trenere. Alle informantene fra idrettslagene forteller at de innhenter politiattest fra alle som skal ha et verv i idrettslaget, for eksempel: «Vi er jo veldig nøye på politiattestordningen ...» (Informant 5, idrettslag). Informantene forklarer at de er nøye med å følge opp at alle nye trenere skal levere inn politiattest, som eksemplifisert av en av deltakerne:

Annen hvert styremøte så er lederne i undergruppene også med på deler av møtet, og da har jo det med politiattester vært oppe veldig ofte. For å minne dem på at når det er ny sesong og nye trenere, så må en ha en gjennomgang på det. (Informant 1, idrettslag)

To av informantene fra idrettslagene forteller også at de opplever noen utfordringer knyttet til politiattestordningen, for eksempel: «*ehh... altså den politiattesten. Den fungerer jo ikke godt nok*» (Informant 2, idrettslag). Informant 3 uttrykker også at han opplever utfordringer knyttet til politiattestordningen, hvor han forteller: «*Vi får jo inn politiattester, så det er jo klart, politiattester er jo ikke verdt noen ting etter mitt syn for det er en ferskvare, vi får ikke beskjed hvis det skjer noe.*» (Informant 3, idrettslag).

I tillegg til å innhente politiattest, forklarer også en av informantene at de bruker mye tid på bakgrunnssjekk av eventuelle nye trenere som skal inn i idrettslaget. Informant 2 forklarer blant annet «..., mye av det forebyggende arbeidet det er jo, det er å gjøre undersøkelser når det kommer nye trenere inn. Altså det er det viktigste forebyggende arbeidet.» (Informant 2, idrettslag). Informanten forteller at de bruker mye tid på bakgrunnssjekk av nye trenere, og at det anses som en viktig del av det forebyggende arbeidet. Han forteller at en bakrunnsjekk av nye trenere innebærer en referansesjekk hvor de ringer til tidligere klubber.

4.1.2 Undertema 1.2: intern forebygging

Undertemaet «intern forebygging» tar for seg de forebyggende tiltakene idrettslagene og særforbundene gjør når personene allerede er inne i organisasjonen. Alle informantene fra både idrettslagene og særforbundene forteller at de driver med ulike former for intern forebygging. Bruken av retningslinjer for forebygging mot seksuell trakassering og overgrep, bevisstgjøring rundt temaet og opplæring av trenere er interne tiltak som går igjen under intervjuene. En av informantene nevner verken at de forholder seg til NIF sine retningslinjer, eller at de har utarbeidet egne. Under spørsmålet om de forholder seg til retningslinjer som har som hensikt å forebygge mot seksuell trakassering og overgrep svarer informanten følgende: «*Nei, det tror jeg ikke vi har*» (Informant 1, idrettslag). En av informantene uttrykker en uvisshet knyttet til i hvilken grad idrettslaget forholder seg til NIF sine retningslinjer, hvor han forteller: «*ja til en viss grad, men daglig leder har nok mer kontroll på det enn hva jeg har*» (Informant 3, idrettslag).

Samtlige særforbund forteller at de forholder seg til NIF sine retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep, for eksempel: «*Vi følger jo selvfølgelig NIF sine retningslinjer og lenker til det i alt vi gjør*» (Informant 6, særforbund). En av informantene fra idrettslagene forteller at de forholder seg til retningslinjene til NIF, hvor han forteller: «*Vi bruker, og det er jo en del av ... vi ble faktisk akkurat godkjent kvalitetsklubb. Ehh og da er jo det en del av kravene at alt sånn skal være på plass*» (Informant 5, idrettslag). Han påpeker at det at NIF har utarbeidet retningslinjer som idrettsorganisasjoner skal forholde seg til ikke nødvendigvis trenger å være bra. Informant 5 diskuterer følgende:

Det er veldig lett for oss å kopiere Norges idrettsforbund sine retningslinjer, men det er vanskelig å få det til å bli våres sant. Hvis du bare tar et dokument og legger det inn på

nettsiden og tenker at nå har vi det på plass, men så er det jo noe med å ha eierskap til det. Nesten som det av og til kunne vært bedre at ikke den fantes, at vi heller måtte gjort det selv, for da eier du hvert fall det som du har skrevet. Nå er det litt copy-paste og det trenger ikke alltid å være bra. (Informant 5, idrettslag).

To av informantene kan fortelle at de har utarbeidet egne retningslinjer. De nevner ikke at de direkte forholder seg til retningslinjene som er vedtatt av NIF, men forteller at de forholder seg til egne retningslinjer innad i idrettslaget, som har som hensikt å forebygge seksuell trakassering og overgrep. Dette er retningslinjer som direkte sier hva som er lov og hva som ikke er lov. Informant 2 forteller blant annet at idrettslaget har flere voksne medlemmer og voksne trenere som gjerne er rundt samme alder, og de har derfor valgt å ha retningslinjer som sier at trenere og utøvere ikke har lov å inngå et forhold. Informant 2 forteller:

Det er jo veldig vanlig, Det er veldig vanlig, eh hh og selv om det ikke er lov, så er det sikkert ikke lov, så har jo jeg på en måte hatt et forbud mot det, jeg har sakt at da må en av de involverte slutte. (Informant 2, idrettslag).

Informant 4 forteller under intervjuet at de ikke har ett sett med tydelige retningslinjer, men at de har uskrevne regler i idrettslaget som har som hensikt å forebygge seksuell trakassering og overgrep. Retningslinjene gjelder spesielt ved reise på turneringer, og informanten forteller følgende: «Også har vi noen uskrevne regler som da gjelder som egentlig bare har blitt innarbeidet i over flere år. Sånn at eh altså.. mødre sover med jenter, alltid to kvinnelige voksne, menn sover med guttene alltid to mannlige voksne» (Informant 4, idrettslag). Informant 7 forteller at de i deres særforbund også har utarbeidet egne retningslinjer, hvor de har tatt utgangspunkt i retningslinjene til NIF og laget egne risikosituasjoner:

Vi har utarbeidet sånne risikosituasjoner, altså vi har på en måte basert på disse retningslinjene, så har vi utarbeidet eh en liste med oversikt over liksom risikosituasjoner hvor i vår idrett ... hvilke situasjoner er det det kan være en større risiko å bli utsatt for seksuell trakassering eller overgrep da. Som er basert på retningslinjene. (Informant 7, særforbund)

Selv om informantene uttrykker at de anser retningslinjer som skal forebygge mot seksuell trakassering og overgrep som viktig, er det også to av informantene som opplever at noen av retningslinjene til NIF kan være litt uklare, hvor informant 7 og 2 forteller:

Det vi har ehh synes vært litt utfordrende det er dette med ... unngå alle former for verbal intimitet som kan oppleves ... som kan oppleves som seksuelt ladet. Det ... men det har ikke vært utfordrende i form av.. jeg skjønner jo hva man legger i det, men det er veldig utfordrende når det er litt sånn leder, trener, utøver hvor man er like gamle, men man har ulike roller så er det veldig sånn, er det da en, liksom litt sånn vennskapelig litt sånn.. det er jo lov å flørte på en måte, men kanskje ikke den rollen, og så er det oppfatter den det annerledes, og akkurat den der, den er litt vanskelig å finne riktig nivå på rett og slett da. (Informant 7, særforbund).

Men så har du jo ... Okey hvis du følger idrettsforbundet sine regler så skal egentlig ikke en voksen person være med en som er under 18 alene. Hvordan skal en trener kunne ha en spillesamtale med en 17åring da? (Informant 2, idrettslag).

I tillegg til å bruke retningslinjer som et forebyggende tiltak, forteller alle informantene at de også driver med bevisstgjøring rundt temaet seksuell trakassering og overgrep, for eksempel: «... på trenersamling, så går vi gjennom en hel haug med ting der kommer dette opp selyfølgelig» (Informant 3, idrettslag) Denne bevisstgjøringen skjer enten i form av fysiske møter med personer som er involvert i organisasjonen eller ved hjelp av nettsidene til særforbundet eller idrettslaget. En deltaker diskuterte følgende:

Vi har det som tema når vi har ulike typer samlinger. Noen ganger har vi hatt kompetansehelg i idretten hvor det har vært tema og ovenfor både utøvere og trenere så er det jo tema i foraene hvor det er naturlig.. men det er først og fremst nettinfor også på nettsidene som er kompetansebanken. (Informant 6, særforbund).

Informant 6 forklarer at bevisstgjøringen hovedsakelig skjer gjennom informasjon på nett. Informant 6, 7 og 8 forteller at de blant annet lenker til retningslinjene til NIF på organisasjonen sine nettsider. Informant 4 og 5 forteller at de har medlemsblad og klubbhåndbok på nettsiden til idrettslaget hvor de tar opp tematikken, men det er bare informant 5 som forteller at de spesifikt viser til retningslinjene. Informant 5 forteller:

Så det som blant annet finnes nå er en klubbhåndbok, ehh digitalt, alt som er viktig for klubben det skal finnes der. Blant annet alle slike retningslinjer, om det er trakassering, mobbing eller reise, altså hvis du skal reise med barn og ungdom. Alle slike ting, alt du trenger å vite skal stå i den håndboken. (Informant 5, idrettslag).

Informant 5 forteller også at alle trenere i idrettslaget må ta trenerattesten til NIF. Dette er et slags kurs som kan tas på nettsidene til NIF, hvor man jobber seg gjennom flere temaer. Et av temaene i trenerattest handler om hvordan man skaper trygge rammer for utøverne. En av informantene forteller også at tematikken er en del av trenerløypa deres, hvor hun forteller: «Vi har jo flere liksom trener 1, trener 2, trener 3 og da er det på trener 2, der har man også i større grad fokus på disse retningslinjene, men det er veldig viktig sånn generelt å ha» (Informant 7, særforbund).

4.1.3 Undertema 1.3: balanse

Undertemaet «balanse» tar for seg en utfordring informantene opplever knyttet til forebyggende arbeid. Flere av informantene forteller at de opplever det vanskelig å finne en balanse på hvor mye forebyggende arbeid de skal drive. Informant 5 og 7 forteller:

Det er klart det er vanskelig å. Det er jo et sånn tema det er vanskelig å vite hvor mye man skal ta det frem. Altså skal det være et banner som blinker på nettsiden hele tiden, hvordan skal du liksom ... Du har jo lyst til at hvis noen opplever det så skal de være kjempetrygge på at det er et apparat som kan bidra, men det er liksom ikke slike ting du har lyst skal ligge fremt på nettsiden hele tiden heller. Så det er vanskelig å finne den balansen. (Informant 5, idrettslag)

Men vi står ikke og har sånt foredrag om seksuell trakassering og overgrep, for det er jo en sånn balansegang mellom å fortelle om hva det er og at man skal varsle og vi skal ha det trygt, samtidig som at hvis du gir veldig inntrykk av at vi snakker om det hele tiden så ehh så blir folk litt sånn herregud er det så mye trakassering at vi må snakke om det hele tiden liksom? Ja, så det er en sånn balansegang akkurat det der. Men vi kan sikkert bli bedre på det da, og i enda større grad ha liksom det med verdiarbeid ehh forebyggende arbeid, men jeg tror det må hektes på en helhet, jeg tror ikke vi skal gå

rundt å preache seksuell trakassering og overgrep hele tiden for det er ... gir et feil inntrykk av ehh. Det er ... omfanget er jo ikke så stort, så man må passe litt på det også (Informant 7, særforbund).

Informant 2 forteller også at han opplever utfordringer knyttet til det å finne en balanse, hvor han forteller at han frykter at personer som er involvert i idrettslaget, gjerne spesielt trenere vil føle seg mistenkeliggjort dersom det er for stort fokus på forebygging mot seksuell trakassering og overgrep. Informant 2 diskuterer følgende:

Jeg så liksom idrettsforbundet har noe sånn «du kan starte denne kampanjen på Instagram og Facebook, du skal.. kan informere på alle samlinger» Også tenker jeg men hva i alle dager, vi kan ikke starte hver eneste samling med å prate om trakassering, for da hadde det hørt ut som «her sitter dere en gjeng med mistenkte» nå skal vi ... «har du hørt det nå eller nå har vi fått gitt beskjed ti ganger i år, ikke den trakasseringen» da vil jo noen til slutt tenke, «er jeg, er jeg under lupen her?» ikke sant? Så det er, det er litt noe sånn å at ... (Informant 2, idrettslag)

Informanten forteller under intervjuet at det er viktig med tydelige retningslinjer, men at det også kan virke mot sin hensikt. Han trekker blant annet frem punkt 6 i retningslinjene til NIF som sier at personer ikke skal være alene med utøvere i private rom uten andre voksne til stede, som en retningslinje som kan oppleves litt overdreven. Informanten forteller følgende: «... da viser du også en holdning ovenfor trenerne som ... ehhh at jeg mistenker deg. Jeg tenker, jeg stoler ikke engang på deg til å sitte i et rom som dette». (Informant 2, idrettslag).

Han påpeker at det er viktig at vi ikke møter nye trenere ved å mistenkeliggjøre dem med en gang de kommer inn døra, og at et overdrevent fokus på forebygging vil kunne føre til at trenere opplever å ikke bli stolt på. Videre uttrykker informanten at dette kan føre til at man går glipp av flere gode ressurser, ettersom at dyktige trenere unngår å ta på seg trenerverv. Informanten diskuterer følgende:

Vi går glipp av talentfulle trenere på jentesiden og da snakker jeg ikke bare om på damelaget, men også for yngre lag fordi de er så redde for hva som skjer hvis de skulle få sånt stempel for du er.. du er ganske forsvarsløs. (Informant 2, idrettslag)

4.2 Hovedtema 2: håndtering

Temaet håndtering er delt inn i de tre undertemaene: «rutiner», «ekstern hjelp» og «mangel på ressurser». Temaet tar for seg hvilke rutiner idrettslagene og særforbundene har i forhold til det å håndtere saker knyttet til seksuell trakassering og overgrep. Flere av informantene forteller under intervjuene at de opplever å få god hjelp fra NIF når de skal arbeide med håndtering av saker, og noen forteller også at de henter hjelp fra politiet. Samtidig opplever også informantene utfordringer knyttet til håndtering, og flere av informantene uttrykker at det er utfordringer knyttet til det å ha nok ressurser.

4.2.1 Undertema 2.1: rutiner

Undertemaet «rutiner» presenterer hvilke rutiner for håndtering av varsler og saker idrettslagene og særforbundene har. Alle informantene fra særforbundene og fire av fem informanter fra idrettslagene forteller at de har etablerte rutiner for hva de skal gjøre dersom det kommer inn et varsel. En av informantene forteller at det er uvisst om de har etablerte rutiner i idrettslaget. Informanten forteller følgende: «*Nei det har vi sikkert ikke. Da tipper jeg at vi hadde ... Altså da må man jo først ta en diskusjon og så må man bare varsle til politiet hvis det er så ille*» (Informant 1, idrettslag). Selv om de ikke har etablerte rutiner har hun likevel en plan for hva hun ville gjort dersom det skulle kommet inn et varsel.

Informant 2, 5, 6, 7 og 8 forteller at de bruker den digitale varslingsplattformen «MittVarsel» som plattform hvor medlemmene i organisasjonen kan varsle om uønskede handlinger, for eksempel: «*ehh ja nå er vi faktisk med i den, det heter vel MittVarsel, som er denne felleskanalen til NIF, ehh og det har vi vel vært kanskje et års tid*» (Informant 5, idrettslag). Det vil si at det er to av idrettslagene og alle særforbundene som deltok i oppgaven som har etablert «MittVarsel» på sine hjemmesider. Informant 7 forteller at hun opplever «MittVarsel» som en trygg plattform hvor det er mulig å oppbevare personvernopplysninger og sensitiv informasjon. Informantene forteller at inne på «MittVarsel» portalen kan de som varsler velge om de vil varsle med navn eller være anonyme. Informant 8 påpeker at det kan være noen utfordringer knyttet til dette, hvor han forteller følgende: «*En annen ting som vi også har diskutert mye med andre forbund som er litt sånn utfordrende med et digitalt delvis anonymt varslingssystem, det er jo at mange steder så varsler jo folk om rett og slett for mye*» (Informant 8, særforbund). Han forteller at en anonym varslingsplattform ofte fører til at folk varsler på ting om ikke skal varsles

om i denne plattformen. Han forteller blant annet at det hender at folk sender inn varsler hvor de klager på både spilleregler og dommere. I tillegg påpeker han at det også er vanskelig å gå videre med det dersom noen velger å varsle anonymt, hvor han forteller: «... *når du har en digital varslingsplattform så er det mange som varsler anonymt som gjør at det er vanskelig å gå videre med det da rett og slett*» (Informant 8, særforbund). Her forteller informant 8 om at han opplever det vanskelig å konfrontere den det er varslet om med konkrete hendelsesforløp dersom varsler ønsker å være anonym.

De informantene som forteller at idrettslaget og særforbundet de hører til har utarbeidet en klar plan på hva de skal gjøre dersom det kommer inn et varsel til organisasjonen, forteller også at det er avklart på forhånd hvem i organisasjonen som har i oppgave å håndtere varslene. En av deltakerne forteller: «... *det består av vi har to stykker, der jeg er den ene og så har vi nestlederen vår som er en dame som er den andre, som er kontaktpersoner for de som har opplevd uønsket aktivitet ...*» (Informant 3, idrettslag). Det er flere av informantene som forteller at de har to stykker i organisasjonen som er ansvarlig for å håndtere varsler, som eksemplifisert av en av deltakerne: «*Det har vært veldig bevisst etter vi har hatt noen varslingsaker også om at vi skal være ei dame og en mann*» (Informant 4, idrettslag) Informant 4 forteller at de bevisst har valgt å være en kvinne og en mann. Det samme forteller informant 3 og 8. I tillegg er det flere av informantene som forteller at deres rolle i organisasjonen innebærer å arbeide med håndtering, for eksempel: «Jeg er selv varlingsansvarlig. En av to varslingsansvarlig» (Informant 6, særforbund).

Flere av informantene forteller at dersom det kommer inn et varsel går deres rutine ut på å ha en samtale med de som er involvert i saken, som eksemplifisert av en av deltakerne: «*Snakker med de involverte.. ehh og legg opp til en prosess*» (Informant 6, særforbund). Informant 6 forteller at deres rutiner går ut på å få snakket med de personene som er involvert i saken. I tillegg forteller hun at selv om de har ett sett med etablerte rutiner for hvordan de skal gå frem, så vil dette likevel variere ut ifra alvorlighetsgraden. Informant 2 er også blant flere av informantene som forteller at samtale med de involverte er en del av rutinene, hvor han forteller: «... *når jeg da fikk vite om dette fra en av ledere for et gruppestyre så ble jeg involvert, så involverte jeg styreleder, og så prata vi med alle som var nødvendig å prate med ...*» (Informant 2, idrettslag). Informantene forteller også at samtale innebærer å både snakke med den personen som sender inn et varsel, samt den personen som det blir sendt inn et varsel om, for eksempel:

«Eeeh også har vi også hatt prat selvfølgelig med den ... den som blir varslet om også» (Informant 4, idrettslag).

Informant 7 forklarer at bakgrunnen for å ha samtaler med både den det er varslet om og den som har varslet er for å se saken fra begge sider. Informant 7 forteller:

Det er jo saksgang at når du mottar et varsel så skal man kontakte varsler og ha en samtale om innholdet i varslet. Så skal man jo innhente bevis eller mer informasjon som kan belyse den siden av saken. Så skal man ha en kontradiksjon med den som er varslet om, hvor man skal ha en samtale om hva man har fått av informasjon. Videre skal den det er varslet om få komme med sin side av saker og bevis, eller komme med vitner eller personer som kan belyse den personen sin side av saken (Informant 7, særforbund).

Informant 7 forteller også at i den perioden varselet behandles skal den som er varslet om holde en lavere profil i organisasjonen. Informanten forteller følgende: «... i den perioden varselet behandles så skal omvarslet som hovedregel ha en lavere profil, eller på en måte ja frstå fra aktiviteten i en periode ...» (Informant 7, særforbund). Dette forteller også informant 4, hvor han forteller: «... hvis det er en lagleder så skal den umiddelbart.. så lenge saken er under behandling så kan ikke vedkommende ehh opptre, sånn er det bare, det er en sånn.. det er en veldig grei kjøreregel» (Informant 4, idrettslag).

4.2.2 Undertema 2.2: ekstern hjelp

Undertemaet ekstern hjelp tar for seg den type eksterne hjelpen informantene har benyttet seg av under arbeidet med håndtering av varsler, og hvilken hjelp informantene ønsker mer av. Under intervjuene er det fem av informantene som forteller at de har fått god hjelp fra NIF under arbeidet med håndtering av varsler, for eksempel: «... for det er jo sånt når vi har hatt de episodene vi har hatt, så har vi prøvd å finne ut av det, og da via NIF eller ja ...» (Informant 3, idrettslag). Her forteller informant 3 at når de har opplevd saker i idrettslaget, så har de benyttet seg av hjelp fra NIF. Informant 6 og 4 forteller at også de opplever god hjelp fra NIF med håndtering av saker, hvor de forteller følgende: «Og de er veldig gode når det er saker» (Informant 6, særforbund). «Jeg opplever at de er veldig gode når vi har saker» (Informant 4, idrettslag). Videre forteller informant 4 at hver gang de får inne et varsel så kontakter de NIF

først for å få råd og hjelp til hva de kan gjøre. Informant 8 forteller også at dere særforbund får hjelp fra NIF til å håndtere varsler:

Vi har brukt verdiavdelingen i NIF til å hjelpe oss med å vurdere hvorvidt om det er noe som idretten skal behandle, eller om det rett og slett er en sivil sak som man eventuelt må ta gjennom det sivile systemet. (Informant 8, særforbund).

Informant 8 forteller at de får hjelp fra NIF til å vurdere om saken skal behandles innad i idretten, eller om saken skal behandles i det sivile systemet. Han forteller at denne vurderingen kan være utfordrende og at det derfor er godt å kunne få hjelp fra NIF.

Informant 1 og 2 forteller at de ikke har noen erfaringer med å håndtere saker hvor de har hatt behov for hjelp fra NIF, men begge informantene påpeker at de regner med de hadde fått god hjelp dersom det hadde vært behov:

Vi har jo stort sett styrt oss selv. Sånn at hvis vi har hatt behov for noe, sånt besøk i forhold til styrearbeid eller kursing og sånn, så har de vært raske på å komme fra fylket. Så jeg tenker at hvis vi hadde hatt ønske om noe bistand her så hadde de sikkert komt. (Informant 1, idrettslag).

«Jeg er helt sikker på hvis du hadde havna i en case som hadde vært en alvorlig sak, så hadde du fått god juridisk hjelp fra idrettsforbundet det tviler jeg ikke på i det hele tatt» (Informant 2, idrettslag).

I tillegg til å oppsøke NIF for å få hjelp til håndtering av saker, forteller informant 4 at de også kontakter politiet. Informant 4 forteller: «... med hver anledning som vi har hatt en varsling så har vi snakket med idrettsforbundet først og sakt her er min vurdering, så har jeg sakt hva min vurdering er, og så har vi snakt med politiet etterpå» (Informant 4, idrettslag). Her forteller informant 4 at de pleier å kontakte både NIF og politiet når de har arbeidet med håndtering av saker. Han forteller at det avhenger litt av alvorlighetsgraden, og at dersom det dreier seg om alvorlige saker kontakter de politiet for å få råd.

Selv om deltakerne uttrykker at de er fornøyde med hjelpen de får fra NIF til å håndtere saker knyttet til seksuell trakassering og overgrep, er det fire av informantene som peker på at de

kunne ønske mer hjelp. Informant 4 og 8 forteller at de gjerne skulle ønske en kunnskapsoverføring fra NIF hvor de kunne forteller hvilke situasjoner det er typisk at det oppstår seksuell trakassering og overgrep. Informant 8 forteller blant annet:

Ehhh det hadde vært interessant og se tall og statistikk fra dette her. Hvor mye det forekommer rett og slett. Jeg tror at det er mange klubber som tenker at det er så sjeldent at noe sånt skjer, så det skjer ikke med oss på en måte. De har den holdningen der da. Eeeh så det hadde vært interessant å vite nøyaktig hvor mange saker man har i løpet av et år. Hva de går på, hva som er vanligst, for da vet du akkurat hvor du må forebygge. (Informant 8, særforbund).

En av informantene forteller også at det er ønskelig med hjelp til hvordan man som leder kan formidle denne tematikken til medlemmene. Informanten diskuterte følgende:

Gjerne NIF kunne hatt, kall det Webinar eller et eller annet sånn, ehh og det kan gjerne være for klubbledere, og så kan vi på den måten kanskje bli tryggere i hvordan vi kan formidle dette videre til våre medlemmer. (Informant 5, idrettslag).

Informant 7 uttrykker at også hun har noen ønsker som kan forbedre idrettsorganisasjonens arbeid med håndtering av varsler og saker. Hun forteller at hun savner å ha personer fra idrettsforbundet lett tilgjengelig som hun kan sparre med under arbeidet med håndtering, men at på grunn av få ressurser vil dette være en utfordring å få til. Videre forteller informanten at mangel på ressurspersoner kan gå utover kvaliteten på hjelpen idrettsorganisasjonene kan få: «så skal vi snakke med idrettsforbundet som har veldig mye å jobbe med og egentlig litt få personer på den måten til å kunne gi den direkte støtten og veiledning» (Informant 7, særforbund).

4.2.3 Undertema 2.3: mangel på ressurser

Undertemaet «mangel på ressurser» tar for seg utfordringer med håndtering av varsler og saker knyttet til mangel på ressurser. Under intervjuene forteller fire av informantene at de opplever at det ikke er nok tid eller personer til å alltid kunne gjøre et så godt arbeid som de gjerne skulle ønske. Flere av de som er involverte i idrettslag og særforbund i Norge er frivillige, noe som innebærer at de har andre jobber på siden. Informant 4 påpeker at det kan være krevende å finne

tid når man har en fulltidsjobb på siden, hvor han forteller: «*Det er så mange anledninger, at det nesten er umulig sant for, og så mye ansvar skal vi ikke ta på oss heller for vi er som sagt frivillige, vi har jo jobb 24/7 med andre jobber*» (Informant 4, idrettslag).

Informant 4 forteller også at behandling av saker skal ha et høyt tempo: «*Enormt viktig med fart og tempo i behandlingen*» (Informant 4, idrettslag). En av informantene forteller at det kan være utfordrende å finne nok tid til å håndtere saker i et ønskelig tempo. Hun diskuterer følgende:

(...) jeg er generalsekretær da sitter du veldig mange forskjellige oppgaver i den stillingen som du skal løse, også skal du i tillegg til det når det plutselig faller inn en mail med et varsel så skal du håndtere det på kortest mulig tid. og det er det jo egentlig ikke frigjort tid til (...) (Informant 7, særforbund).

I tillegg til nok tid, er det også noen av informantene som trekker inn at det er mangel på nok personer i organisasjonen, og at dette kan gjøre det utfordrende å opprettholde et ønskelig høyt tempo. En deltaker sa følgende:

Så veldig mange sliter med å ha ressurser til å gjøre dette her eh hh for det er jo et prinsipp da at saker skal behandles veldig veldig grundig og så raskt som mulig ee hh som også kan være utfordrende i seg selv. Men det at man egentlig må slippe alt annet så fort det dukker opp en sak da, spesielt alvorlige saker. Eeh så det er jo utfordrende i den form at du skal være et særforbund som gjør veldig mye med få mennesker og som skal forholde seg til veldig mange. (Informant 8, særforbund).

Informant 8 forteller at det på grunn av tøffe tider har vært flere særforbund som har måtte nedbemanne, noe som gjør at det er enda færre personer å fordele oppgavene på. Informant 7 uttrykker også en bekymring rundt mangel på nok personer, hvor hun uttrykker at mangel på personer kan føre til at det ikke vil være personer med riktig kompetanse som håndterer varslene. Hun forteller: «*jeg er veldig redd for at liksom varsler kan håndteres dårlig da eller feil og det tror jeg liksom er den største utfordringen vår da, hvordan faktisk følge opp så det er reelt*» (Informant 7, særforbund)

5.0 Diskusjon

Formålet med studien var å undersøke hvordan idrettslag og særforbund i Norge driver med forebygging mot og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Fokuset i studien har vært å se på om idrettslagene og særforbundene har implementert forebyggende retningslinjer, og klare handlingsplaner for håndtering av varsler. I tillegg ser studien på deltakernes erfaringer og opplevelser rundt det å arbeide med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Studiens problemstilling er: *Hvilke retningslinjer og rutiner for forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep finnes det hos idrettslag i Rogaland og særforbund i Norge, og hvilke erfaringer og opplevelser har ledere, styremedlemmer og ansatte i idrettslagene og særforbundene med å arbeide med forebygging og håndtering?*

Studiens hovedfunn er at alle informantene fra særforbundene og én av informantene fra idrettslagene forteller at deres idrettsorganisasjon forholder seg til NIF sine retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep. Av de idrettslagene som ikke forholder seg til NIF sine retningslinjer er det to av idrettslagene som har utviklet egne retningslinjer, ett idrettslag som er usikker på hvordan de forholder seg til NIF sine retningslinjer, og ett idrettslag som ikke forholder seg til noen form for retningslinjer. I tillegg viser resultatene fra studien at alle særforbundene og fire av fem idrettslag har etablerte rutiner på hva de skal gjøre dersom det kommer inn et varsel. Disse rutinene dreier seg i hovedsak om samtaler med personen som har sendt inn varselet, og den personen varselet omhandler. Studiens funn peker også på at både særforbundene og idrettslagene står ovenfor utfordringer når det gjelder både forebygging og håndtering. En utfordring informantene fremhever når det gjelder forebygging, er å finne en balanse. Flere av informantene uttrykker usikkerhet rundt hvor mye forebyggende arbeid det skal drives uten at det skaper frykt i organisasjonen. I tillegg indikerer også resultatene at det oppleves utfordringer knyttet til håndtering på grunn av mangel på ressurser. Informantene peker spesifikt på mangel på tid og personell som en av hindringene i arbeidet med å håndtere varsler. Disse utfordringene uttrykkes til tross for at informantene påpeker at de får god støtte fra NIF til å håndtere varsler. Videre vil dette kapitlet diskutere studiens funn i lys av relevant teori og tidligere forskning gjort innenfor tematikken seksuell trakassering og overgrep i idretten.

5.1 Forebygging

5.1.1 Ekstern forebygging

Innhenting av politiattest var et eksternt forebyggende tiltak som ble nevnt av alle informantene fra idrettslagene. Tiltaket ble ikke nevnt av informantene fra særforbundene, muligens grunnet deres plassering lenger ute i organisasjonsleddet og mindre direkte samhandling med utøverne sammenlignet med idrettslagene. I følge Parent og Demers (2011) er ekstern forebygging de tiltakene en organisasjon kan gjennomføre før de rekrutterer nye personer inn i organisasjonen. Idrettsstyret har vedtatt at alle organisasjonsledd i NIF er pliktet til å kreve politiattest fra personer som skal ha en rolle innenfor idretten som innebærer et tillitsforhold eller ansvarsforhold for personer under 18 år (Norges idrettsforbund, u.å.e). Vedtaket innebærer også at personer som skal ha tillitsforhold eller ansvarsforhold for personer med utviklingshemming pliktes å fremvise politiattest (Norges idrettsforbund, u.å.b). Bakgrunnen for vedtaket om politiattest er for å sikre at alle mindreårige og mennesker med utviklingshemming får lik rett til lik beskyttelse i idretten (Fasting et al., 2008, s.106). En tidligere norsk studie gjennomført av Chorni et al. (2018) viser til at selv om det er vedtatt i norsk idrett at man skal fremvise politiattest, er det ikke alle idrettslag som oppfyller dette. I deres studie var det hele 890 deltakere som svarte at de ikke måtte vise politiattest da de startet som trener. Funnene fra den nåværende studien viser derimot at alle idrettslagene var nøye med innhenting av politiattest hos nye trenere som skulle starte i organisasjonen.

Til tross for at informantene fra idrettslagene uttrykker at de er nøye på innhenting av politiattest, er det også to av dem som stiller seg kritisk til denne ordningen. Informantene forklarer at de stiller seg kritisk til innhenting av politiattesten fordi de ikke ser noe verdi i den, ettersom det er en ferskvare og at man ikke får nok informasjon om vedkommende. I studien til Fasting et al. (2008) fremkommer det lignende utsagn, der en av deltakerne uttrykker bekymring rundt det å kun stole på en politiattest. I studien til Fasting et al. (2008) nevnes det fra deltakeren at idretten i mye større grad må ha fokus på det å sjekke referanser, og gjøre en bakgrunnssjekk av for eksempel nye trenere. IOC understreker dette, hvor de i et informasjonsskriv om ivaretagelse av idrettsutøvere mot seksuell trakassering og overgrep påpeker viktigheten av å ikke begrense seg til kun kontroll av politiattest som eneste form for ekstern forebygging (International Olympic Committee, 2017, s.93). IOC viser til at innhenting av politiattest bør kombineres med andre former for bakgrunnssjekk, hvor blant annet referansesjekk trekkes frem.

Det er bare én av informantene i den nåværende studien som nevner at de driver med referansesjekk som en form for ekstern forebygging. Informanten forklarer at en del av det viktigste arbeidet de driver med i deres idrettslag er å ringe til tidligere klubber og det å foreta referansesjekker av potensielle nye trenere. Flertallet av informantene fra idrettslagene i den nåværende studien benytter seg kun av politiattester som eneste form for ekstern forebygging. I Parent og Demers (2011) sin studie blir motsatte resultater observert, hvor flertallet av idrettsorganisasjonene praktiserte referansesjekk og intervjuer fremfor innhenting av politiattest. Dette kan muligens skyldes at man i idretten i Norge er pliktet til å innhente politiattest, mens at bakgrunnssjekk i form av referansesjekk er valgfritt. Sett ut ifra resultatene og tidligere forskning kan det tenkes at NIF burde vedtatt på lik linje med innhenting av politiattest, at det også er obligatorisk med referansesjekk av nye personer som skal inn i idrettsorganisasjonene.

5.1.2 Intern forebygging

Resultatene peker på at særforbundene og idrettslagene i studien forholder seg til retningslinjene som er vedtatt av NIF i varierende grad. Resultatene viser at det er forskjeller mellom særforbundene og idrettslagene, hvor alle informantene fra særforbundene i denne studien nevner at de forholder seg til NIF sine retningslinjer, mens bare én av informantene fra idrettslagene kan med sikkerhet si at de forholder seg til retningslinje til NIF. Parent og Demers (2011) forklarer intern forebygging som tiltak man kan gjøre etter at personene har kommet inn i idrettslaget. De viser til retningslinjer og bevisstgjøring som to former for intern forebygging (Parent & Demers, 2011, s.130). NIF vedtok i 2010 nye og reviderte retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep i idretten (Norges idrettsforbund, 2010). Retningslinjene innebærer ti punkter som skal overholdes i all idrett som drives i Norge (Norges idrettsforbund, 2010). I en studie av Fasting et al. fra 2008 viser funnene at kjennskapen til NIF sine retningslinjer var lav blant både idrettslag og særforbund, mens en studie av Fasting og Sand (2017) nesten ti år senere kan vise til at 25 av Norges særforbund aktivt arbeidet med retningslinjene til NIF. På den andre siden viser funn fra Solstad et al. (2022) sin studie at det er lite kjennskap til retningslinjene til NIF blant personer som er involvert i idretten. Utvalget i studien til Solstad et al. (2022) er personer som har erfaring som idrettsutøver og/eller trener. Ved å se funnene i nåværende studie opp mot funnene fra Fasting og Sand (2017) og Solstad et al. (2022) kan det

tenkes at særforbundene besitter mer kunnskap om retningslinjene til NIF enn det idrettslagene gjør. Dette potensielle misforholdet kan være problematisk ettersom idrettslagene er nærmere involvert i arbeidet med utøverne.

NIF påpeker at dersom et idrettslag ikke har utarbeidet egne retningslinjer som inngår forbud mot seksuell trakassering og overgrep skal det vises til NIF sine retningslinjer (Norges idrettsforbund, 2010). Det er to av informantene som nevner at deres idrettslag har utarbeidet egne retningslinjer. Det blir blant annet trukket frem en retningslinje som sier at trenere og utøvere ikke har lov å inngå i et romantisk forhold, og at dersom det skulle skje så må en av partene slutte. IOC understreker at dersom en idrettsorganisasjon velger å utarbeide spesifikke regler om forbud mot at trenere og utøvere inngår romantiske forhold, må dette skje i tråd med gjeldene lover (International Olympic Committee, 2017, s.95). Det eksisterer ingen spesifikke lover i Norge som forbyr romantisk forhold mellom trenere og utøvere, men på bakgrunn av at NIF har vedtatt retningslinjen som sier «*Unngå doble relasjoner. Dersom et gjensidig forhold etableres bør situasjonen tas opp og avklares åpent i miljøet*». (Norges idrettsforbund, 2010), kan det tenkes at noen idrettslag tolker dette som en formell regel og dermed implementerer et forbud mot slike forhold internt. Det ble ikke gitt noe indikasjon på at denne interne retningslinjen ble utviklet på bakgrunn av NIFs retningslinjer, og det kan derfor tolkes som at informanten ikke har god kunnskap om retningslinjene til NIF. Dette kan videre relateres til den tidligere observasjonen som forteller oss at det kan virke som at særforbundene har en dypere forståelse av retningslinjene til NIF enn idrettslagene.

Det kommer også frem at hos ett av idrettslagene har det blitt utarbeidet egne retningslinjer i form av uskrevne regler som er gjeldene under reiser og turneringer. Retningslinjene går spesielt på dette med overnatting, men disse retningslinjene er ikke dokumentert skriftlig. Ifølge Solstad et al. (2022) vil ikke dette være tilstrekkelig, da de påpeker at det ikke vil være tilfredsstillende å bare ha retningslinjer på plass, men at det kreves at idrettslagene arbeider med å synliggjøre retningslinjene. Det nevnes heller ingen ytterlige egne retningslinjer som er utarbeidet, og det kan stilles spørsmålsteget ved om det er tilstrekkelig med kun én retningslinje. På den andre siden, påpeker IOC at reise ved konkurranser er en risikosituasjon, hvor spesielt overnattinger kan by på mangel på privatliv (International Olympic Committee, 2017, s.95). Forskning viser at det finnes identifiserbare risikosituasjoner i idretten som kan knyttes opp mot seksuell trakassering og overgrep (International Olympic Committee, 2017, s.95). Dette innebærer at det er noen situasjoner i idretten hvor det har vist seg at forekomsten av seksuell

trakassering og overgrep har vært høyere. IOC fremhever også viktigheten av å adressere slike risikosituasjoner, noe informantene indikerer at deres idrettslag har gjort ved å utvikle en spesifikk retningslinje knyttet til overnatting på konkurranser. Risikosituasjoner er også noe som blir nevnt av ett av særforbundene, hvor det har blitt tatt utgangspunkt i retningslinjene til NIF og utarbeidet egne risikosituasjoner. Dette tiltaket er understreket av IOC som et godt tiltak for å beskytte utøverne (International Olympic Committee, 2017, s.95). Ut ifra dette kan det tenkes at en universell utforming av risikosituasjoner av NIF, vil kunne styrke både idrettslag og særforbund sitt forebyggende arbeid ytterligere.

To av informantene opplever at noen av retningslinjene til NIF kan være noe uklare og derfor litt utfordrende å forholde seg til. En av informantene referer spesifikt til retningslinje nr. 6, som sier: «*Unngå kontakt med utøvere i private rom uten at det er flere til stede eller det er avtalt med foresatte eller idrettsledelsen*» (Norges idrettsforbund, 2010). Denne retningslinjen blir også diskutert i studien til Solstad et al. (2022), der deltakerne, på lik linje med informantene, ser den som problematisk i sammenheng med utførelsen av spillersamtaler. Informanten forteller at denne retningslinjen kan forstås som at en trener ikke kan ha en spillersamtale alene med en utøver som er under 18 år. Dette gjenspeiles også i studien til Solstad et al. (2022) hvor deltakerne påpeker at denne spesifikke retningslinjen gjerne ikke samstemmer helt med deltakernes oppfatning av hva som er hensiktsmessig og ønskelig i en trener-utøver-relasjon. I motsetning til nåværende studie, som fokuserer utelukkende på erfaringer og opplevelser hos ledere, styremedlemmer og ansatte i idretten, inkluderer studien til Solstad et al. (2022) et utvalg som har erfaringer som både trenere og utøvere. I studien konstaterer Solstad et al. (2022) at deltakerne ser på individuelle samtaler som både vanlig, hensiktsmessig, ønskelig og som avgjørende for å kunne utføre grunnleggende treneroppgaver. Dette kan tyde på at implementeringen av en slik retningslinje kan være problematisk for idrettslag og særforbund, ettersom forventningene hos trenerne og utøverne kan være i strid med hva retningslinjen sier

Det blir også trukket frem retningslinje nr. 3 som sier: «*Unngå alle former for verbal intimitet som kan oppleves som seksuelt ladet*» (Norges idrettsforbund, 2010) som en retningslinje som kan være noe utfordrende. Dette blir trukket frem som en retningslinje som oppleves utfordrende i de tilfeller hvor trener og utøver er samme alder, og at det kan være vanskelig å vite helt hvordan man skal forholde seg til denne retningslinjen, ettersom man ikke kan forby flørting. Parent og Demers (2011) viser derimot til at dersom man opplever at retningslinjene som utarbeides på høyere nivå i idretten ikke oppleves som relevante, er det viktig at

organisasjonene selv tilpasser retningslinjene. Det blir også diskutert hvorvidt det kan ses på som en ulempe at idrettslagene og særforbundene får servert ferdig skrevne retningslinjer fra NIF. Det trekkes blant annet frem at dette kan gjøre det utfordrende å få eierskap til retningslinjene. Ved å vurdere dette i lys av Parent og Demers (2011) utsagn, kan det tenkes at det kunne være hensiktsmessig å pålegge idrettslag og særforbund å utarbeide egne retningslinjer. Noe IOC også anbefaler, hvor de i sitt informasjonsskriv for beskyttelse av idrettsutøvere skriver at de anbefaler alle idrettsorganisasjoner å utvikle et sett med retningslinjer som skal gi tydelige forventinger til atferd blant både utøvere, støtteapparat, frivillige og administrativt personale (International Olympic Committee, 2017, s.94).

Resultatene fremhever også at bevisstgjøring og opplæring er interne tiltak som blir praktisert, hvor blant annet særforbundene arbeider med å synliggjøre retningslinjene til NIF på organisasjonens nettside. Parent og Demers (2011) presenterer bevisstgjøring og opplæring som en form for intern forebygging idrettsorganisasjoner kan gjøre, og beskriver bevisstgjøring som det å formidle informasjon om tematikken seksuell trakassering og overgrep ut til medlemmer i organisasjonen. Tidligere forskning kan vise til at et har skjedd en positiv utvikling når det kommer til særforbundene i Norge sitt fokus på bevisstgjøring. En studie fra 2008 viser at det bare var ett av særforbundene i Norge som hadde synliggjort retningslinjene til NIF på nettsidene til organisasjonen (Fasting et al., 2008, s.106), mens studien til Fasting og Sand (2017) viser at i 2017 hadde 46% av særforbundene i Norge fokus på å synliggjøre retningslinjene på organisasjonens nettside. Denne positive utviklingen viser igjen i resultatene i nåværende studie, hvor vi kan se at alle informantene fra særforbundene nevner at de lenker til NIF sine retningslinjer på organisasjonens nettside. Når det kommer til synliggjøring av retningslinjene, ser det dog ut til at særforbundene legger større vekt på dette enn idrettslagene. Det fremkommer at kun ett av idrettslagene nevner at de formidler informasjon om retningslinjene på nettsiden.

Konsekvensen av manglende fokus på synliggjøring av retningslinjene kan observeres i studien til Solstad et al. (2022), hvor det påpekes at det er lite kunnskap om retningslinjene blant utøvere og andre som er involvert i idretten på klubbnivå. Ifølge NIF har ledelsen i idrettsorganisasjoner et ansvar for at retningslinjene blir synliggjort for alle i organisasjonen (Norges idrettsforbund, 2010), og resultatene fra studien kan tyde på at idrettslagene fremdeles har en bedre jobb å gjøre når det kommer til dette. Det vil være naturlig å igjen vurdere det tidligere forslaget om å utarbeide egne retningslinjer. Dette forslaget kan potensielt styrke eierskapet til retningslinjene,

noe som muligens vil kunne føre til en bedre synliggjøring av retningslinjene blant idrettslagene.

Selv om ikke alle informantene kan vise til at de synliggjør retningslinjer knyttet til forebygging av seksuell trakassering og overgrep, nevner likevel alle informantene at de øker bevisstheten rundt tematikken på andre måter. Det er flere informanter i studien som forteller at tematikken er den del av opplæringen av trenere, enten i form av trenersamlinger, trenerattesten til NIF, eller som en del av trenerløypa. Både Malkin et al. (2000) og IOC (2017) understreker betydningen av opplæring rundt tematikken hos alle som er involvert idretten. En av informantene nevner at selv om ikke spesifikke retningslinjer er synliggjort på nettsiden deres, tas likevel tematikken opp i idrettens medlemsblad. Slik bevisstgjøring kan bidra til å sikre at kunnskapen når ut til utøvere, foreldre og frivillige, ikke bare trenere.

5.1.3 Balanse

Resultatene indikerer at det er utfordrende for idrettslagene og særforbundene å vite hvor mye forebyggende arbeid de skal drive uten å skape frykt blant medlemmene i organisasjonen. Det uttrykkes blant annet en frykt for at overdrevent fokus på forebygging kan føre til organisasjonens medlemmer oppfatter det som om seksuell trakassering og overgrep er utbredt i organisasjonen. Lignende funn kan man finne i studien til Parent og Demers (2011), som peker på denne frykten om en faktor som hindrer at forebyggende tiltak blir iverksett. Parent og Demers (2011) viser til at trenere og ledere utrykte bekymringer for at overdrevent fokus på forebygging ville få konsekvenser for organisasjonen deres. Solstad et al. (2022) kan vise til utsagn fra deltakerne som kan støtte bekymringene til informantene i den nåværende studien. Deltakerne i studien til Solstad et al. (2022) uttrykker nemlig at de hadde blitt skremt dersom de fikk servert et sett med retningslinjer som trenere, og forklarer at de ville anta at slike retningslinjer ble implementert som følge av en spesifikk hendelse i idrettslaget. Dette indikerer at det er grunnlag for de bekymringene som informantene har uttrykt.

Resultatene i nåværende studie viser også at det kan være utfordrende å vite hvor mye forebygging idrettsorganisasjonene skal drive, i frykt for at trenere skal føle seg mistenkeliggjort. Disse bekymringene blir støttet opp av uttalelser fra deltakere i studien til Parent og Demers (2011), hvor trenere forteller at de føler seg veldig sårbare når det kommer til denne tematikken. Parent og Demers (2011) viser til at trenere frykter at dersom det er et økt

fokus på tematikken seksuelt overgrep, kan dette medføre at flere foreldre og utøvere kommer med falske anklager mot dem. Lang (2010) viser til at det å gå rundt å bekymre seg for falske anklager kan være en stor del av treneres liv. Lang (2010) påpeker at konsekvensene av at trenere går rundt og føler seg mistenkeliggjorte er at idretten mister dyktige trenere. Dette kan skje både fordi nåværende trenere velger å slutte, og fordi potensielle trenere blir avskrekket fra å ta på seg trenerrollen. Resultater fra nåværende studie kan underbygge dette, hvor ett av idrettslagene forklarer at de opplever å gå glipp av talentfulle trenere på jentesiden som følge av at trenere er redde for falske anklager. Ifølge IOC kan en løsning på denne utfordringen være at ledelsen i organisasjonen retter fokus på hvordan man kommuniserer de forebyggende tiltakene ut til organisasjonen (International Olympic Committee, 2017, s.90). IOC påpeker at det er viktig at både retningslinjer og andre former for forebygging presenteres på en positiv måte (International Olympic Committee, 2017, s.90). Etersom at resultatene i nåværende studie viser til at formidlingen av forebyggende tiltak oppleves utfordrende for informantene, kan det tenkes at også her kan en mulig løsning være en universelt utformet mal fra NIF om hvordan idrettsorganisasjoner kan formidle forebyggende tiltak. En slik mal kan bidra til å gjøre personer som har ansvar for forebygging tryggere i arbeidet de gjør.

5.2 Håndtering

5.2.1 Rutiner

Resultatene viser at både særforbundene og idrettslagene har utarbeidet rutiner for håndtering av varsler, med unntak av ett idrettslag som ikke har etablerte rutiner. I henhold til modellen (figur 1) presentert av Parent og Demers (2011), er det avgjørende at både idrettslag og særforbund har etablert rutiner for håndtering av varsler. Resultatene indikerer også at det har skjedd en positiv utvikling på dette området. Studien til Fasting et al. (2008) viser at ingen av idrettslagene i deres studie hadde etablert slike rutiner, med unntak av ett idrettslag som hadde en bestemt rutine for hvem som mottok varsler. Resultatene i nåværende studie viser at rutinene innebærer å samtale med både den som varsler, og den som varsles om. Dette er i tråd med anbefalinger fra IOC, som sier at dersom det kommer inn et varsel til organisasjonen skal den som er varslet om informeres, og vedkommende må gis anledning til å gi sin forklaring før det iverksettes ytterlige tiltak (International Olympic Committee, 2017, s.52). I motsetning til Fasting et al. (2008) er det også syv av åtte informanter som oppgir at de har en klar plan for hvem som skal ta imot innkommende varsler. Flere av informantene forteller at dette innebærer

at det alltid er én mann og én kvinne som er ansvarlig for dette. Ifølge IOC er dette beste praksis for å sørge for at det blir gitt tilstrekkelig støtte til berørte personer (International Olympic Committee, 2017, s.48).

Resultatene i nåværende studie viser at flere av særforbundene og idrettslagene har tatt i bruk den digitale varslingsplattformen «MittVarsel», og IOC understreker viktigheten av at idrettsorganisasjoner har klart definerte planer på hvordan uønskede hendelser kan rapporteres til organisasjonen (International Olympic Committee, 2017, s.43). En tidligere internasjonal studie av Brackenridge et al. (2005) viser til at i 2005 hadde svært få internasjonale idrettsorganisasjoner et etablert varslingssystem der medlemmer kunne rapportere uønskede hendelser. I Norge har det imidlertid vært en økende oppmerksomhet innen idretten om at idrettsorganisasjoner bør ta i bruk en digital varslingsplattform (Norges idrettsforbund, u.å.c). Fra 2022 har NIF oppfordret alle særforbund og idrettslag til å implementere den digitale varslingstjenesten «MittVarsel» (Norges idrettsforbund, u.å.c). Denne økte oppmerksomheten gjenspeiles i resultatene i nåværende studie hvor fem av åtte informanter rapporterer at de har tatt i bruk «MittVarsel».

Ifølge IOC vil et godt varslingssystem være et system som tilbyr at det kan varsles anonymt. (International Olympic Committee, 2017, s.44), noe som er mulig i «MittVarsel» (Norges idrettsforbund, u.å.c). Resultatene i den nåværende studien viser imidlertid at denne funksjonen kan gjøre håndtering av varsler utfordrende, og at anonym varsling blant annet gjør det vanskelig å skulle konfrontere den det er varslet om med en konkret hendelse. En av informantene forteller også at han opplever at muligheten for anonym varsling fører til unødvendig hyppig varsling, og forteller at folk benytter tjenesten til å varsle om misnøye med dommer og spilleregler.

5.2.2 Ekstern hjelp

Resultatene viser at både idrettslagene og særforbundene benytter seg av bistand fra NIF når de arbeider med håndtering av varsler. Lignende funn finner man i studien til Fasting og Sand (2017) som viser at i perioden 2015 frem til 2017 var det 18 særforbund i Norge som håndterte saker knyttet til seksuell trakassering og overgrep, og av disse 18 var det 16 særforbund som fikk bistand fra NIF med håndteringen. Forskning viser at støtte til idrettsorganisasjoner vil kunne bedre deres arbeid med håndtering av saker (Parent og Demers, 2011, s.129). Ifølge

resultatene fra nåværende studie er informantene tilfredse med hjelpen de har fått fra NIF, og de informantene som ikke har hatt behov for bistand, uttrykker begge tillit til at de ville mottatt god hjelp dersom de skulle hatt behov for det. Basert på informantenes erfaringer og tallene presentert av Fasting og Sand (2017), kan det antydes at det er av vesentlig betydning for idrettsorganisasjoner å ha tilgang til støtteinstanser, med tanke på den betydelige andelen som velger å søke hjelp fra NIF i slike saker. Basert på informantenes utsagn og tall fra forskning kan det også tolkes som den hjelpen NIF bidrar med er tilstrekkelig.

Mountjoy et al. (2016) peker på viktigheten av at idrettsorganisasjoner har tilgang til et tverrfaglig støtteteam under håndtering av slike saker. Resultatene i nåværende studie viser også at for ett av idrettslagene innebærer rutine for håndtering av varsler å kontakte politiet, hvor de i tillegg til NIF, spør politiet om råd. I likhet med denne studien viser også Fasting og Sand (2017) at det i perioden 2015-2017 bare var ett av 18 særforbund som fikk bistand fra politiet til å håndtere saker knyttet til seksuell trakassering og overgrep. Forskning viser dog at god håndtering innebærer at idrettsorganisasjonene har godt samarbeid med andre instanser som politiet (Parent & Demers, 2011, s.131). Det kan derfor anses som problematisk at det bare er én av åtte informanter som nevner at de søker hjelp hos politiet når de arbeider med håndtering av saker. På den andre siden er det flere informanter som nevner at dersom saken er av alvorlig grad så vil det anmeldes til politiet. Det er uvisst hva informantene anser som alvorlig i denne sammenhengen, og i tillegg er det uvisst i hvilken grad idrettslaget eller særforbundet samarbeider med politiet ved en slik anledning.

Resultatene i studien indikerer også at det er mangel på kunnskap rundt det å drive med både forebygging og håndtering. Resultatene viser at idrettslagene og særforbundene ønsker en kunnskapsoverføring fra NIF. Til tross for at de opplever tilstrekkelig støtte til håndtering av saker, ønskes det blant annet informasjon om situasjoner hvor seksuell trakassering og overgrep oppstår. Tidligere forskning indikerer også at det er mangel på kunnskap rundt det å beskytte barn i idretten, og at denne mangelen på kunnskap påvirker handlingene til idrettsorganisasjoner når det gjelder å håndtere saker knyttet til seksuelle overgrep (Malkin et al., 2000, s.154; Parent & Demers, 2011, s.126). På bakgrunn av denne mangelen på kunnskap blant idrettsorganisasjoner, fremstår det derfor som viktig at idrettslag og særforbund får hjelp fra instanser som NIF til å håndtere slike saker. Vi kan også se at disse resultatene støtter det tidligere nevnte forslaget om å utarbeide universelle risikosituasjoner. Det er tydelig at personene som arbeider med forebygging og håndtering mener at en bevissthet rundt hvor

seksuell trakassering og overgrep oppstår, vil kunne forbedre arbeidet deres. Forslaget er primært knyttet til forebygging, men det kan likevel tenkes at dette vil føre til mer kunnskap om temaet, og da ifølge Malkin et al. (2000) og Parent og Demers (2011) føre til bedre håndteringen av saker knyttet til seksuell trakassering og overgrep.

5.2.3 Mangel på ressurser

Mangel på ressurser blir trukket frem av informantene som utfordrende når det kommer til arbeid med håndtering av varsler. Informantene peker spesifikt på tidsmangel som en sentral utfordring. Forskning viser at mangel på ressurser kan gjøre det utfordrende for idrettsorganisasjoner å gjøre et godt forebyggende og håndterende arbeid med seksuell trakassering og overgrep (Parent og Demers, 2011, s.125). Mangel på tid er også en utfordring som trekkes frem i flere tidligere studier. Deltakere i studien til Fasting og Sand (2017) forteller at de har for liten tid til å kunne sette av tid til andre temaer enn drift, rekruttering og sportslig utvikling. Dette vises også igjen i studien til Parent og Demers (2011), hvor deltakerne mente at de ikke har nok tid til å vie nok oppmerksomhet til temaet. Flere av informantene i nåværende studie peker på utfordringen med tempoet i håndtering av saker. Informantene opplever det som vanskelig å møte det ønskede tempoet, spesielt når de allerede har begrenset tid til å håndtere andre oppgaver. Informantene påpeker likevel at det ikke er tempoet som er problemet, og at de er selv enige at det er viktig at håndtering av varsler har et høyt tempo. Det kan se ut som at utfordringen er at det er for mange oppgaver fordelt på for få personer, og det dermed ikke er tid til å rekke over alle oppgaver.

Fasting og Sand (2017) påpeker at det er store variasjoner i økonomiske og menneskelige ressurser i de ulike særforbundene i Norge, og det kan tenkes at dette også gjelder for idrettslagene i Norge. En av informantene forteller at flere særforbund har måttet nedbemanne på grunn av tøff økonomi, og at dette resulterer i at det blir få mennesker som har ansvar for mange oppgaver. Den samme informantens erfaringer indikerer at dette spesielt er utfordrende når det kommer til håndtering av varsler, og blant annet knyttet til at det kommer en del unødvendige varsler gjennom «MittVarsel». Med allerede begrensede ressurser oppleves det som svært tidskrevende å måtte bruke tid på disse unødvendige varslene. Mangel på ressurser kan ha negative konsekvenser, og forskning viser blant annet at mangel på ressurser kan gå ut over kvaliteten på det håndterende arbeidet til idrettsorganisasjonene (Parent & Demers, 2011, s.126). I den nåværende studien er det også en av informantene som uttrykker bekymringer rundt dette. Informanten uttrykker bekymring for at mangel på ressurser kan føre til at personer uten

nødvendig kompetanse blir sittende med ansvar for å håndtere varsler, da det ikke er tid til å sette seg godt nok inn i temaet. Parent og Demers (2011) foreslår at en løsning på ressursmangelen er at idrettsorganisasjoner får tilgang til ekstern støtte eller rådgiving når de jobber med slike saker. Dette tilbys allerede av NIF, noe også informantene bekrefter ved å rapportere om at de opplever god hjelp til håndtering av saker. Selv om informantene fremhever den støtten NIF tilbyr, understreker de likevel utfordringer knyttet til både mangel på tid og personer. Det kan derfor tenkes at ekstra ressurser internt i idrettslag og særforbund kunne vært til ytterligere hjelp.

5.3 Metodisk diskusjon

5.3.1 Styrker med studien

Så vidt forsker vet, er dette den første studien i Norge som undersøker hvilke erfaringer ledere/daglig ledere, styremedlemmer og andre ansatte i idrettslag i Rogaland og særforbund i Norge har knyttet til det å arbeide med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Studien kan bidra til å øke kunnskapen hos de øvre organene i Norsk idrett på dette området, som videre kan bidra til å styrke det forebyggende og håndterende arbeidet hos idrettsorganisasjoner i Norge.

En annen mulig styrke med studien er størrelsen på utvalget. Studien inkluderer et uvalgt på åtte informanter (N=8), noe som samsvarer med anbefalinger gitt av Braun et al. (2017), der de anbefaler at man inkluderer minst seks informanter. Thagaard (2018) og Dalland (2020) påpeker også at størrelsen på utvalget ikke bør være for stort, ettersom at hensikten med et kvalitativt intervju er å gå i dybden. Thagaard (2018) forklarer at dersom utvalgsstørrelsen er for stor, kan det være utfordrende å gjøre grundige analyser. Analyse av kvalitativ data er tidkrevende, og tiden man har til rådighet vil derfor sette begrensning på hvor stort utvalg man kan ha (Thagaard, 2018, s.59). På grunn av 10 måneders tidsbegrensning for denne studien, ble et utvalg på åtte personer (N=8) ansett som passende. Dette tillot en grundig analyse og muligheten for å gå i dybden. Rekruttering av deltakere opplevdes noe krevende, og tok lenger tid enn forventet. Dersom rekrutteringen skulle strukket seg enda lenger, ville dette gått utover tiden som hadde blitt brukt på å analysere datamaterialet.

En annen styrke med studien er at det har blitt benyttet et semistrukturert intervju. Intervjuguiden sikrer at intervjuet holder seg til de temaene som er sentrale i forhold til det studien ønsker å belyse (Dalen, 2013, s.26). Intervjuguiden som ble brukt under

datainnsamlingene var utarbeidet med hovedspørsmål som hadde som hensikt i å få informantene til å reflektere rundt opplevelser og erfaringer, og for å kompensere for forskjellene i hvor åpent informantene uttrykte seg var det også rom for oppfølgingsspørsmål. Oppfølgingsspørsmålene er med på å sikre kvaliteten på datamaterialet (Thagaard, 2018, s.95).

5.3.2 Svakheter med studien

En svakhet med studien kan være metoden som er brukt for å rekruttere deltakere. Ifølge Thagaard (2018) kan et tilgjengelighetsutvalg føre til at utvalget består av personer som er komfortable med forskning, eller ikke har noen innvendinger mot at deres situasjon blir studert. Dette kan resultere i en skjevhet i utvalget, hvor man i større grad gir innsikt i hvordan situasjoner håndteres, og hvor man ikke får fanget opp de mer konfliktfylte eller utfordrende sidene (Thagaard, 2018, s.57). I denne konteksten kan dette bety at resultatene ville vært annerledes dersom rekruttering av deltakere hadde foregått på en annen måte. For eksempel kunne dette resultert i at det ikke var like mange idrettslag og særforbund som hadde retningslinjer og rutiner på plass. En mulig situasjon kan være at personer som er klar over manglende retningslinjer eller rutiner i deres idrettslag eller særforbund, avstår fra å delta i frykt for at deres idrettslag eller særforbund skal fremstå «dårlig». Det kan også tenkes at flere utfordringer knyttet til arbeidet med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep kunne blitt identifisert eller fremhevet dersom rekrutteringen hadde vært annerledes.

En annen mulig svakhet med studien er at dette er første gang forsker gjennomfører en tematisk analyse, noe koding og endelige temaer kan bære preg av. På den andre siden har det i denne studien blitt tatt utgangspunkt i tematisk analyse skissert av Braun et al. (2017), som beskrives som en robust og egnet metode for nybegynnere innenfor kvalitativ forskning. Braun et al. (2017) gir en grundig gjennomgang av hvordan man utfører en tematisk analyse, og har en detaljert forklaring av de ulike fasene.

5.4 Praktiske implikasjoner

Resultatene gir informasjon om hvilke retningslinjer et utvalg av særforbund i Norge og idrettslag i Rogaland forholder seg til i deres arbeid med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Resultatene belyser også ulike praktiske utfordringer som ledere, styremedlemmer og andre ansatte i idrettslag i Rogaland og særforbund i Norge opplever i

arbeidet med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten. Først og fremst kan resultatene fra studien bidra til å berike NIF med mer kunnskap om hvilke praktiske utfordringer idrettslag og særforbund opplever i forbindelse med arbeid med forebygging og håndtering. Ytterligere kan dette bidra til at NIF kan iverksette tiltak som kan bidra til å løse disse utfordringene. Studien kan også bidra til økt fokus rundt tematikken, og bidra til å øke bevisstheten rundt implementering av retningslinjer og rutiner hos idrettslag og særforbund.

5.5 Anbefalinger for videre forskning

Studien har ingen informasjon som sier noe om hvorvidt retningslinjer og prosedyrer for forebygging og håndtering faktisk blir overholdt i organisasjonene. Anbefalinger til videre forskning er derfor at det bør undersøkes i hvilken grad retningslinjer og prosedyrer overholdes i idrettslag og særforbund i Norge. Resultatene i denne studien baserer seg på kvalitative data, og det er også ønskelig at videre forskning kartlegger om resultatene i denne studien beskriver situasjonen i resten av Norge. I tillegg vil anbefalinger til videre forskning være å undersøke effekten av å implementere ulike tiltak som kan hjelpe idrettslag og særforbund til å forbedre sitt arbeid med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Det kan også være interessant å undersøke om det er forskjeller blant fleridrettslag og sær-idrettslag, og hvorvidt det er geografiske forskjeller i Norge når det kommer til implementering av retningslinjer og prosedyrer.

6.0 Oppsummering og konklusjon

Studiens hovedfunn viser at alle særforbundene og ett av idrettslagene forholder seg til forebyggende retningslinjer vedtatt av NIF. Av de idrettslagene som ikke forholder seg til retningslinjene til NIF, er det to idrettslag som har laget egne, ett idrettslag som er usikker på hvilke retningslinjer de forholder seg til, og ett av idrettslagene forholder seg verken til egne eller NIFs retningslinjer. Resultatene viser at alle idrettslagene og fire av fem idrettslag har utarbeidet rutiner på hva de skal gjøre dersom det kommer inn et varsel. Alle særforbundene og flere av idrettslagene har implementert den digitale varslingsplattformen «MittVarsel», og resultatene viser at rutinene for håndtering går ut på å samtale med både den som varslet og den det er varslet om. I tillegg peker resultatene på at både særforbund og idrettslag står ovenfor praktiske utfordringer når det gjelder forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Resultatene peker på utfordringer med å finne en balanse på hvor mye forebygging idrettsorganisasjoner skal drive med, og mangel på ressurser. Resultatene peker spesifikt på mangel på tid og personell som skaper utfordringer med å håndtere varsler som kommer inn. Disse utfordringene uttrykkes til tross for at informantene påpeker at de får god støtte fra NIF til å håndtere varsler.

Det er større fokus på implementering av forebyggende retningslinjer hos særforbundene enn idrettslagene, men begge idrettsorganisasjonene gjør en bedre jobb når det kommer til håndtering. Disse resultatene tyder på at det er enklere for idrettsorganisasjoner å arbeide med håndtering kontra forebygging. Dette kan skyldes at NIF har utviklet den digitale varslingsplattformen «MittVarsel» som de oppfordrer alle idrettsorganisasjoner til å bruke. Det kan også skyldes det at idrettslagene og særforbundene opplever å få god hjelp av NIF til håndtering av varsler, mens det er et større behov for ytterligere hjelp når det kommer til forebygging. I tillegg peker resultatene på flere praktiske problemer som oppstår i forbindelse med arbeidet med forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep. Disse utfordringene indikerer at både idrettslag og særforbund har behov for ytterligere oppfølging fra NIF eller andre instanser som kan bidra i arbeidet med forebygging og håndtering. Dette kan enten være i form av ytterligere ressurspersoner eller kunnskapsoverføringer.

7.0 Referanseliste

- Arntzen, K. J. (2021). Overgrepstet trener kan fritt oppholde seg på stadion: - Underlig og bekymringsfullt. *NRK*. <https://www.nrk.no/sorlandet/fotballtrener-i-lyngdal-sikta-for-seksuelle-overgrep-har-ikke-lenger-oppholdsforbud-pa-stadion-1.15623396>
- Brackenridge, C. H., Bishopp, D., Moussalli, S. & Tapp, J. (2008). The characteristics of sexual abuse in sport: A multidimensional scaling analysis of events described in media reports. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 6(4), 385-406. DOI: [10.1080/1612197X.2008.9671881](https://doi.org/10.1080/1612197X.2008.9671881)
- Braun, V. & Clarke, V. (2019). Reflecting on reflexive thematic analysis. *Qualitative research in sport, exercise and health* 11(4), 589-597. DOI: [10.1080/2159676X.2019.1628806](https://doi.org/10.1080/2159676X.2019.1628806)
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-10, DOI: [10.1191/1478088706qp063oa](https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa)
- Braun, V., Clarke, V. & Weate, P. (2017). Using thematic analysis in sport and exercise research. I B. Smith & A.C. Sparkes (Red.), *Routledge Handbook of Qualitative Research in Sport and Exercise*. Taylor & Francis
- Brink, H. I. L. (1993). Validity and reliability in qualitative research. *AOSIS publishing* 16(2), DOI: [10.4102/curationis.v16i2.1396](https://doi.org/10.4102/curationis.v16i2.1396)
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2012). *Kvalitative metoder. Empiri og teoriutvikling*. (s.11-78). Gyldendal akademisk
- Brottveit, G. (2018). *Vitenskapsteori og kvalitative forskningsmetoder – om å arbeide forskningsrelatert*. Gyldendal akademisk
- Cambridge Dictionary. (u.å.a). Dealing with something. *Cambridge dictionary* Hentet fra: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/deal-with?q=dealing+with+something>

Cambridge Dictionary. (u.å.b). Prevention. *Cambridge dictionary* Hentet fra:

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/prevention>

Chorni, S., Medgard, M., Nilsen, D, A., Sigurjónsson, T. & Solbakken, T. (2018). Treneren i norsk idrett. En nasjonal kartlegging av trenere og trenerrollen (serie nr. 4). *Høgskolen i Innlandet*. <http://hdl.handle.net/11250/2569675>

Dalen, M. (2013). *Intervju som forskningsmetode – en kvalitativ tilnærming* (2utg). Universitetsforlaget

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6utg). Gyldendal

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7.utg). Gyldendal akademisk

De nasjonale forskningsetiske komiteene (2021). Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora. *De nasjonale forskningsetiske komiteene* Hentet fra: <https://www.forskningsetikk.no/retningslinjer/hum-sam/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora/>

Fasting K., & Sand, T. S. (2017). Likestilling i idretten: Et notat med vekt på kjønnsbalansen blant ansatte, trenere og ledere i særforbund. *Norges idrettsforbund*

Fasting, K. (2011). Seksuell trakassering og overgrep i idretten: Forekomst og forebygging. I D.V. Hanstad, G. Breivik, M.K. Sisjord & H.B. Skaset (Red). *Norsk idrett: Indre spenning og ytre press* (s. 317-333). Akilles

Fasting, K. & Sundgodt-Borgen, J. (2000). *Kvinner, eliteidrett og seksuell trakassering: Olympiatoppen, kvinneprosjektet 2000*. Olympiatoppen

Fasting, K., Brackenridge, C. & Walseth, K. (2007) Women Athletes' Personal Responses to Sexual Harassment in Sport, *Journal of Applied Sport Psychology*, 19(4), 419-433, DOI: [10.1080/10413200701599165](https://doi.org/10.1080/10413200701599165)

- Fasting, K., Chorni, S., Hervik, S. E., & Knorre, N. (2010). Sexual harassment in sport toward females in three European countries. *International Review for the Sociology of Sport*, 46(1), 76-89, DOI: [10.1177/1012690210376295](https://doi.org/10.1177/1012690210376295)
- Fasting, K., Sisjord, M. K., Svela, T. S. & Broch, T. B. (2008). Likestilling og mangfold i norsk idrett: bedre med flere på banen!. *Likestillings- og diskrimineringsombudet*.
- Fasting, K. & Sand, T. S. (2014). Forebygging av seksuell trakassering og overgrep i norsk idrett. I G. Lippe & H. K. Hognestad. *Kjønnsmakt i idrett og friluftsliv* (s.253-269). Novus Forlag.
- Folkvord, M. S, Christansen, A. K., Stangvik, O. E., Syversen, C. P. & Byermoen, T. (2020). Idrettsovergrepene. VG. Hentet fra <https://www.vg.no/spesial/2020/idrettsovergrepene/>
- Hartill, M., Rulofs, B., Lang, M., Vertommen, T., Allroggen, M., Cirera, E., Diketmueller, R., Kampen, J., Kohl, A., Martin, M., Nanu, I., Neeten, M., Sage, D. & Stativa, E. (2021). CASES: Child abuse in sport: European Statistics – Project Report. *Edge Hill University*. DOI: [10.25416/edgehill.17086616.v2](https://doi.org/10.25416/edgehill.17086616.v2)
- International Olympic Committee. (2017). Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport. IOC toolkit for Ifs and NOCs. *International Olympic Committee*. Hentet 12.09.2023 fra: <https://library.olympics.com/Default/doc/SYRACUSE/171450/safeguarding-athletes-from-harassment-and-abuse-in-sport-ioc-toolkit-for-ifs-and-nocs-related-to-cre?lg=en-GB>
- Krumsvik, R. J. (2014). *Forskningsdesign og kvalitativ metode. Ei Innføring*. Fagbokforlaget
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3.utg). Gyldendal Akademisk
- Lang, M. (2010). Surveillance and conformity in competitive youth swimming, *Sport, Education and Society*, 15:1, 19-37, DOI: [10.1080/13573320903461152](https://doi.org/10.1080/13573320903461152)

- Ludvigsen, B. G. (2020). Dobling av varsler om overgrep i idretten. *NRK*. Hentet fra <https://www.nrk.no/sorlandet/dobling-av-varsler-om-overgrep-i-idretten-1.15151498>
- Malkin, K., Johnston, L. & Brackenridge, C. (2000). A critical evaluation of training needs for child protection in UK sport. *Managing Leisure* 5(3), 151-160. DOI: [10.1080/13606710050084847](https://doi.org/10.1080/13606710050084847)
- Meld. St. 26 (2011-2012). *Den norske idrettsmodellen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-26-20112012/id684356/?ch=1>
- Mountjoy, M., Brackenridge, C., Arrington, M., Blauwet, C., Carska-Sheppard, A., Fasting, K., Kirby, S., Leahy, T., Marks, S., Martin, K., Starr, K., Tiivas, A. & Budgett, R. (2016). International Olympic Committee consensus statement: harassment and abuse (non-accidental violence) in sport. *British Journal of Sport Medicine*, 50(17), 1019-102, DOI: [10.1136/bjsports-2016-096121](https://doi.org/10.1136/bjsports-2016-096121)
- Munkvik, C. (2022). Trener dømt for seksuelt overgrep mot mindreårige jenter. *Stavanger Aftenblad*. Hentet fra <https://www.aftenbladet.no/lokalt/i/1OdW2J/trener-doemt-for-overgrep-mot-en-av-jentene-i-idrettslaget>
- Norges idrettsforbund (2010). Informasjon om retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep i idretten. [Brosjyre]. Norges idrettsforbund. https://www.idrettsforbundet.no/siteassets/idrettsforbundet/tema/retningslinjer/brosjyre_seksuelle_trakassering_norsk_web.pdf?fbclid=IwAR1aAIXR5zVDtGNYKn_caVZ9db9qN60CUO3iAjzWGh_mhIXtpGvPoSSRz_xg
- Norges idrettsforbund. (2019). Idrettens barnerettigheter. Bestemmelser om barneidrett. [Brosjyre]. *Norges Idrettsforbund*. https://flippage.impleoweb.no/dokumentpartner/55c4aa9f4ad9433e811dcc8ba7821c3b/82_19_Barneidrettsbestemmelsene_NO_HR.pdf#page=1
- Norges idrettsforbund. (2023). Endret beviskrav i idrettens straffesaker. Norges idrettsforbund. <https://www.idrettsforbundet.no/nyheter/2023/endret-beviskrav-i-idrettens-straffesaker/>

Norges idrettsforbund. (u.å.a). *Hvem er vi?* Norges Idrettsforbund.

<https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/hvem-er-vi/>

Norges idrettsforbund. (u.å.b). *Hvem skal vise politiattest?* Norges idrettsforbund.

<https://www.idrettsforbundet.no/tema/politiattest/hvem-skal-vise-politiattest/>

Norges idrettsforbund (u.å.c). *Informasjon om portalen MittVarsel.* Norges idrettsforbund.

Hentet 15.09.2023 fra: <https://www.idrettsforbundet.no/tema/varsling/jeg-skal-handtere-et-varsel/informasjon-om-portalen-mitt-varsel/>

Norges idrettsforbund. (u.å.d). *Lov for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.* Norges idrettsforbund. <https://www.idrettsforbundet.no/tema/juss/nifs-lov/>

Norges idrettsforbund. (u.å.e). *Lover og regler for politiattest.* Norges idrettsforbund.

<https://www.idrettsforbundet.no/tema/politiattest/lover-og-regler-for-politiattest/>

Norges idrettsforbund (u.å.f). *Organisering.* Norges idrettsforbund. Hentet fra

<https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/organisering/>

Norges idrettsforbund (u.å.g). *Varsling.* Norges idrettsforbund. Hentet 15.09.2023 fra:

<https://www.idrettsforbundet.no/tema/varsling/>

Parent, S. & Demers, G. (2011), Sexual abuse in sport: A model to prevent and protect athletes. *Child abuse review* 20(2), 120-133, DOI: [10.1002/car.1135](https://doi.org/10.1002/car.1135)

Silverman, D. (2011). *Interpreting qualitative data. A guide to the principles of qualitative research* (4utg). Sage

Solstad, G. M., Stefansen, K. & Strandbu, Å. (2022). An Eliasian analysis of students' views on guidelines against sexual harassment and abuse in sport. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(7), 1078-1094, DOI: [10.1177/10126902211053539](https://doi.org/10.1177/10126902211053539)

Strandbu, Å., Solstad, G. M., Stefansen, K. & Frøyland, L. R. (2023). Seksuell trakassering og andre krenkelser i ungdomsidretten: Forekomst og mønstre i utsatthet. *Norsk tidsskrift for ungdomsforskning*. DOI: [10.18261/ntu.4.1.2](https://doi.org/10.18261/ntu.4.1.2)

Sølvberg, N., Torstveit, M. K., Rosenvinge, J. H., Pettersen, G. & Sundgodt-Borgen, J. (2022). Sexual Harassment and Abuse among Young Elite Athletes, Recreational Athletes, and Reference Students. A Prospective Study. *Medicine and Science in Sports and Exercise*. DOI: [10.1249/MSS.0000000000002972](https://doi.org/10.1249/MSS.0000000000002972)

Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (4.utg). Fagbokforlaget

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (5.utg). Fagbokforlaget

Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (4utg). Gyldendal

Vertommen, T., van Veldhoven, N.H.S, M.J., Van Den Eede, F. (2013). Sexual harassment and abuse in sport: The NOC*NSF helpline. *International Review for the Sociology of Sport*, 50(7), 822-839. DOI: [10.1177/1012690213498079](https://doi.org/10.1177/1012690213498079)

Wiik, S. (2023). Flere overgrep fant sted etter at idretten mottok varsler: - Risikoen for barna er helt uakseptabel. *Bergens Avis*. Hentet fra <https://www.ba.no/flere-overgrep-fant-sted-etter-at-idretten-mottok-varsler-risikoen-for-barna-er-helt-uakseptabel/s/5-8-2205585>

Vedlegg

Vedlegg 1: Godkjenning fra SIKT

Vurdering av behandling av personopplysninger

Skriv ut

07.09.2023

Referansenummer

974861

Vurderingstype

Standard

Dato

07.09.2023

Tittel

Forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora / Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk

Prosjektansvarlig

Sebastian S. Sandgren

Student

Linea Tungland

Prosjektperiode

09.08.2023 - 01.06.2024

Kategorier personopplysninger

Alminnelige

Lovlig grunnlag

Samtykke (Personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a)

Behandlingen av personopplysningene er lovlig så fremt den gjennomføres som oppgitt i meldeskjemaet. Det lovlige grunnlaget gjelder til 01.06.2024.

[Meldeskjema](#)

Kommentar

OM VURDERINGEN

Sikt har en avtale med institusjonen du forsker eller studerer ved. Denne avtalen innebærer at vi skal gi deg råd slik at behandlingen av personopplysninger i prosjektet ditt er lovlig etter personvernregelverket.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Vi har vurdert at du har lovlig grunnlag til å behandle personopplysningene, men husk at det er institusjonen du er ansatt/student ved som avgjør hvilke databehandlere du kan bruke og hvordan du må lagre og sikre data i ditt prosjekt. Husk å bruke leverandører som din institusjon har avtale med (f.eks. ved skylagring, nettspørreskjema, videosamtale el.)

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Se våre nettsider om hvilke endringer du må melde: <https://sikt.no/melde-endringer-i-meldeskjema>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Vi vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Vil du delta i forskningsprosjektet Forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten?

Formålet med prosjektet

Dette er et spørsmål til deg om du ønsker å delta i et forskningsprosjekt i forbindelse med min masteroppgave ved Universitetet i Stavanger. Formålet med oppgaven er å undersøke hvordan idrettslag og særforbund jobber for å forebygge seksuell trakassering og overgrep, og om det finnes rutiner for håndtering av eventuelle saker. Problemstillingen til prosjektet er: Hvilke retningslinjer og rutiner for forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep finnes det hos norske idrettslag og særforbund, og blir disse fulgt opp?

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får denne forespørselen fordi prosjektet handler om å undersøke hvilke retningslinjer og rutiner det finnes hos norske idrettslag og særforbund, og i den forbindelsen er det ønskelig å komme i kontakt med ledere/styremedlemmer. Henvendelsen er sendt ut til ledere i ulike idrettslag og særforbund, hvor det er ønskelig å rekruttere 8-10 deltakere.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger er ansvarlig for personopplysningene som behandles i prosjektet.

Frivillig deltakelse og anonymitet

Det er frivillig å delta i prosjektet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg dersom du ikke vil delta, eller senere velger å trekke deg. Deltakere vil også være helt anonyme i prosjektet, og det vil ikke være mulig å bli gjenkjent

Hva innebærer det for deg å delta?

Deltakelse i prosjektet innebærer å delta på ett intervju, med en varighet på 30-60 minutter. Det vil bli tatt lydopptak av intervjuet. Besvarelsene på intervjuene vil bli behandlet og oppbevart konfidensielt ved Universitet i Stavanger. Opplysninger som navn og navn på idrettslag/særforbund vil brukes på en slik måte at ingen enkeltpersoner, klubber eller

særforbund vil kunne gjenkjennes. Opplysningene om deg vil kun brukes til formålene som er fortalt om i dette skrevet. Det vil kun være prosjektansvarlig og stundet som vil ha tilgang til opplysningene som blir samlet inn. Du kan lese mer om personvern ved å trykke på lenken under.

<https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/hva-er-personvern/>

Hva skjer med personopplysningene dine når forskningsprosjektet avsluttes?

Prosjektet vil etter planen avsluttes 31. mai 2024, og opplysningene om deg vil da bli slettet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- Å be om innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og få utlevert en kopi av opplysningene.
- Å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende.
- Å få slettet personopplysninger om deg.
- Å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Vi vil gi deg en begrunnelse hvis vi mener at du ikke kan identifiseres, eller at rettighetene ikke kan utøves.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

- Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.
- På oppdrag fra Universitet i Stavanger har personverntjenestene ved Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Spørsmål

Hvis du har spørsmål eller vil utøve dine rettigheter, ta kontakt med:

- Veileder/prosjektansvarlig: Sebastian S. Sandgren på telefon 51831497, eller epost sebastian.s.sandgren@uis.no
- Vårt personvernombud: Personvernombud ved Universitet i Stavanger er Rolf Jegervatn og kan nås på personvernombud@uis.no

Hvis du har spørsmål knyttet til Sikts vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt på e-post: personverntjenester@sikt.no, eller på telefon: 73 98 40 40.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Sebastian S. Sandgren

Student

Linea Tunglund

Samtykkeerklæring

Jeg har lest informasjonsskrivet om prosjektet, og samtykker til å delta i undersøkelsen. Jeg samtykker til at opplysninger fra intervjuet kan brukes i masteroppgaven. Jeg deltar frivillig i prosjektet og vet at jeg kan trekke meg når som helst, og at all data jeg har bidratt med da vil bli slettet. Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet Forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep i idretten, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- Å delta på intervju
- At mine opplysninger behandles frem til prosjektet avsluttes ca. 31.mai 2024

Sted

Dato

Deltakers underskrift

Vedlegg 3: Risikoanalyse

Risikoanalyse/vurdering i forskning med mennesker

Referansenummer fra NSD/REK e.l.: 974861

Prosjekt/studie: Erfaringer og opplevelser rundt forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep blant ledere, styremedlemmer og ansatte i idretten i Norge

Dato	Utarbeidet av (navn, tittel og signatur)	Kontrollert av (navn, tittel og signatur)	Sted (universitet, institutt og by)	Versjon #	Endelig dato for ferdigstilt dokument
23.08.23	Linea Tunglund, student	Sebastian S. Sandgren, Førsteamanuensis	Universitet i Stavanger, Institutt for grunnskoleutdanning, idrett og spesialpedagogikk. Stavanger	1	26.09.23

Aktivitet	Risiko	Hvem kan bli rammet	Tiltak/metode for å kontrollere/minimere risiko	Sannsynlighet*	Alvorlighetsgrad**	Risiko vurdering ***	Resultat (A-D) †	Andre kommentarer
Individuelt intervju	Emosjonelt ubehag	Deltaker	Hvis deltaker viser tegn til ubehag, vil intervjuet bli stoppet. Deltaker kan selv velge om intervjuet skal fortsette eller ikke.	3	1	3	A	

Prosjekt/studie: Erfaringer og opplevelser rundt forebygging og håndtering av seksuell trakassering og overgrep blant ledere, styremedlemmer og ansatte i idretten i Norge

* Sannsynlighet

- 5 Svært sannsynlig - risiko vil oppstå gjentatte ganger. Forventes rutinemessig en gang hver 20-100 operasjoner, muligens ukentlig eller oftere hvis det utføres regelmessig.
- 4 Sannsynlig - vil forekomme flere ganger i året, så det er ikke overraskende når det skjer.
- 3 Mulig - kan forekomme noen ganger. Oppstår sannsynligvis en gang i året.
- 2 Usannsynlig - men kan forekomme en gang hvert 10-100 år.
- 1 Svært usannsynlig å forekomme. Sannsynligheten nærmer seg null.

** Alvorlighetsgrad

- 5 Dødsfall.
- 4 Stor/alvorlig skade - varig funksjonshemming, alvorlig amputasjon som f.eks. tap av hånd. Stort tap av tid.
- 3 Middels skade f.eks. brannskade, brudd, eller bevissthetstap. Antatt utilgjengelig for normalt arbeid i over 3 dager.
- 2 Mindre skader - Mer alvorlig kutt, forstuing, belastning, brannskader etc. der det ikke er mulig å komme tilbake til arbeid etter behandling. Det kan gå tapt tid - mindre enn 3 dager.
- 1 Ingen skader eller svært lav skade - f.eks. blåmerker, mindre kutt, nålestikk osv. der skaden tillater retur til arbeid etter førstehjelp - ingen tapt tid.

*** Risikovurdering = Sannsynlighet x Alvorlighetsgrad

*** Risikovurdering score (range: 1-25)

Lav risiko = 1-8; Medium risiko = 9-15; Høy risiko = 16-25

- **Lav risiko** – forbedre om mulig/nødvendig.
- **Medium risiko** – Innfør ytterligere tiltak for å redusere risikoen.
- **Høy risiko** – Vurder om prosjektet/studien må stanses eller innfør nødvendige tiltak umiddelbart.

† **Resultat (nøkkel):** **A** = triviell risiko; **B** =, ingen ytterligere tilstrekkelig kontrollert handling er nødvendig; **C** = ikke tilstrekkelig kontrollert, ytterligere handling er nødvendig; **D** = klarer ikke bestemme, ytterligere informasjon er nødvendig.

Vedlegg 4: Intervjuguide

INTERVJUGUIDE

Protokoll	
1. Registrere informasjon	Dato: Sted: Tid:
2. Innledning	Presentere meg selv og formålet med oppgaven. Informasjon om hva det innebærer og delta, og innhente samtykke
3. Åpningsspørsmål	Få i gang samtalen, og varme opp deltaker
4. Hovedspørsmål	Spørsmål som er relevant til tematikken 10-11 spørsmål
5. Oppfølgingsspørsmål	Mer utdypelse
6. Avslutning	Gi rom for deltaker å legge til noe. Takke deltaker

Introduksjon:

Åpningsspørsmål:

1. Hvordan går det med idrettslaget/særforbundet?
2. Er det god aktivitet/opplever dere økning i medlemmer?

Hovedspørsmål:

Retningslinjer:

- 1. Har ditt idrettslag/særforbund retningslinjer som har som hensikt å forebygge mot seksuell trakassering og overgrep?**
2. Hvis ja: Er disse retningslinjene utarbeidet av idrettslaget/særforbundet, eller bruker dere retningslinjene som er vedtatt av NIF eller IOC?
 - Har utarbeidet egne: kan du fortelle meg mer om disse?
3. Hvis nei: Hva tror du er årsaken til at det ikke finnes retningslinjer i ditt idrettslag/særforbund.
4. Hvis nei: Tenker du at det er problematisk at idrettslaget/ særforbundet ikke har retningslinjer for å forebygge seksuell trakassering og overgrep?
 - Hvordan da/ hvorfor ikke?
5. Er det noe du savner når det gjelder retningslinjene?

6. Er det noe med retningslinjene som du opplever som problematisk eller utfordrende?
 - Kan du utdype?
7. Hvis ja: På hvilken måte synligjør dere retningslinjene for trenere og utøvere?
 - Kan du gi meg eksempler
8. Hvis nei: Hvordan implementerer dere denne tematikken hos trenere og støtteapparat?
 - Kan du fortelle mer?
 - Kan du gi meg eksempler?

Forebyggende arbeid:

9. **Hvordan driver dere forebyggende arbeid i idrettslaget/særforbundet?**

10. **Opplever du at dere får god nok støtte fra Norges idrettsforbund til å drive med forebyggende arbeid?**
 - Hvorfor/hvorfor ikke?
11. **Hvilken støtte og informasjon føler du er nødvendig for at ditt idrettslag/særforbund skal kunne forbedre det forebyggende arbeidet?**
 - Kan du komme med eksempler?

Håndtering:

12. **Har dere etablert rutiner for å hvordan dere skal gå frem dersom det kommer inn et varsel?**
 - Kan du fortelle mer om disse?
 - Hvorfor ikke?
13. **Hvis ja: Kjenner alle i støtteapparatet til disse rutinene**
14. **Hva er dine tanker rundt disse rutinene, er det noe du mener kan være utfordrende?**
15. Hvis nei: Vil du si det er problematisk at dere ikke har rutiner?
 - Hvorfor/hvorfor ikke?
16. Hvis nei: Hva tror du er årsaken til at dere ikke har rutiner for hva dere skal gjøre dersom noen melder i fra?

Avslutning:

1. Er det noe du ønsker å legge til som du mener er viktig å få med?